

PROJEKT Z DNIA 15.07.2011 – konsultacje społeczne

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Plan działania na rok 2012

PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

INFORMACJE O INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ					
Numer i nazwa Priorytetu	VIII. Regionalne kadry gospodarki		Województwo	Kujawsko-Pomorskie	
Instytucja Pośrednicząca	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego Departament Spraw Społecznych				
Adres korespondencyjny	ul. Marii Skłodowskiej-Curie 73 87-100 Toruń				
Telefon	(56)	656 10 90	Faks	(56)	(56) 656 10 85
E-mail					
Dane kontaktowe osoby (osób) w Instytucji Pośredniczącej do kontaktów roboczych	Milena Skopińska, (56) 656 11 38, m.skopinska@kujawsko-pomorskie.pl				
Instytucja Pośrednicząca II stopnia	-		Numer Działania lub Poddziałania	-	
Adres korespondencyjny	-				
Telefon	-	-	Faks	-	-
E-mail	-				
Dane kontaktowe osoby (osób) w Instytucji Pośredniczącej II stopnia do kontaktów roboczych	-				
Instytucja Pośrednicząca II stopnia	-		Numer Działania lub Poddziałania	-	
Adres korespondencyjny	-				
Telefon	-	-	Faks	-	-
E-mail	-				
Dane kontaktowe osoby (osób) w Instytucji Pośredniczącej II stopnia do kontaktów roboczych	-				

KARTA DZIAŁANIA 8.1

Poddziałanie 8.1.1

SCHEMAT PROJEKTY ZAMKNIĘTE

LP. Konkursu:	A.1	Planowany termin ogłoszenia konkursu	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
Typ konkursu	Otwarty					
	Zamknięty	x				
Planowana alokacja						
Typ/typy projektów (operacji) przewidziane do realizacji w ramach konkursu		1. Ogólne i specjalistyczne szkolenia oraz doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw w zakresie m.in.: zarządzania, identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, organizacji pracy, elastycznych form pracy, wdrażania technologii produkcyjnych przyjaznych środowisku, wykorzystania w prowadzonej działalności technologii informacyjnych i komunikacyjnych,				
		2. Doradztwo dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMSP), w tym dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w szczególności w zakresie ekonomii, finansów, zarządzania zasobami ludzkimi lub rachunkowości (z wyłączeniem doradztwa związanego z procesami inwestycyjnymi).				
Szczegółowe kryteria wyboru projektów		Kryteria dostępu				
		1. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.				
		Uzasadnienie:	Realizacja projektu wyłącznie na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2	
		2. Projekt jest skierowany do grup docelowych z obszaru województwa kujawsko-pomorskiego (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego).				
		Uzasadnienie:	Skierowanie pomocy do grup docelowych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego jest uzasadnione regionalnym charakterem wsparcia. Z uwagi na fakt, że środki dla poszczególnych województw na finansowanie działań w ramach komponentu regionalnego zostały podzielone według określonego algorytmu, uwzględniającego sytuację społeczno-ekonomiczną w danym regionie, uzasadnianym jest, że za ich pomocą wzmocniony zostanie potencjał zasobów ludzkich oraz podmiotów z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2	
3. Projektodawca składa nie więcej niż 2 wnioski o dofinansowanie projektu w ramach danego konkursu.						
Uzasadnienie:	Ograniczenie liczby składanych wniosków pozwoli beneficjentom skoncentrować się na lepszym zdiagnozowaniu potrzeb grup docelowych, do których skierowane zostanie wsparcie, co skutkować będzie trafniejszym i bardziej adekwatnym dostosowaniem wsparcia	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2			

		<p>zaplanowanego w projekcie do rzeczywistych potrzeb uczestników, a tym samym przyczyni się do rozwiązania kluczowych problemów obserwowanych na rynku pracy. Ograniczenie liczby składanych wniosków o dofinansowanie wpłynie również na podniesienie poziomu jakości przygotowywanych projektów, a w konsekwencji przełoży się na sprawniejszą realizację projektu na etapie wdrażania. Ponadto takie rozwiązanie pozwoli uniknąć sytuacji, w której wnioskodawca składa w ramach jednego konkursu kilka wniosków, nie posiadając odpowiedniego potencjału instytucjonalnego i finansowego do ich realizacji. Przyjęte rozwiązanie umożliwi skorzystanie z dofinansowania realizacji projektów szerszej liczbie podmiotów. Zwiększenie ilości możliwych do złożenia projektów nie wpłynie w żaden sposób na poprawę jakości oferowanego w ramach projektu wsparcia ani nie zwiększy konkurencyjności projektów bądź podmiotów aplikujących. Ograniczenie liczby składanych wniosków pozwoli na terminową obsługę procesu wyboru projektów i sprawniejszą ich realizację na etapie wdrażania. Jedną z przesłanek przemawiających za wprowadzeniem kryterium ograniczającego liczbę składanych wniosków jest podejście wnioskodawców, aby składać możliwie największą ilość wniosków o dofinansowanie nie dbając o ich jakość.</p> <p>W przypadku projektów partnerskich, kryterium dotyczy wyłącznie wniosków składanych przez lidera partnerstwa.</p> <p>W przypadku złożenia więcej niż dwóch wniosków przez jednego projektodawcę IOK odrzuci wszystkie złożone w odpowiedzi na konkurs wnioski w związku z niespełnieniem przez beneficjenta kryterium dostępu.</p> <p>W przypadku wycofania jednego lub obydwu wniosków o dofinansowanie projektodawca ma prawo złożyć kolejne dwa wnioski.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie Rejestru wniosków złożonych w odpowiedzi na konkurs.</i></p>		
<p>4. Projekt jest realizowany przez przedsiębiorstwo objęte wsparciem lub w partnerstwie dwóch podmiotów, w którym co najmniej jeden z nich korzysta ze wsparcia.</p>		<p>Realizacja projektów przez przedsiębiorstwo będące jednocześnie beneficjentem pomocy publicznej lub w partnerstwie dwóch podmiotów (1 Lider + 1 Partner), spośród których jeden to przedsiębiorca korzystający ze wsparcia gwarantuje realizację projektów zamkniętych. Z analizy dotychczas złożonych wniosków wynika, iż konieczne jest dalsze koncentrowanie się w preferowaniu projektów dotyczących zaspokajania indywidualnych potrzeb podmiotów gospodarki narodowej zwłaszcza w okresie radzenia sobie ze skutkami kryzysu gospodarczego. Realizacja projektu w module szkoleniowo-doradczym powinna uwzględniać specyficzne potrzeby danego podmiotu/grupy podmiotów (powiązanych organizacyjnie, kapitałowo i gospodarczo) działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Projekt zamknięty oznacza projekt skierowany tylko i wyłącznie do jednego przedsiębiorstwa/grupy przedsiębiorstw. Proponowane kryterium zapewnia szansę na realizację zamkniętych projektów szkoleniowych</p>	<p>Stosuje się do typu/typów operacji (nr)</p>	<p>1, 2</p>
<p>Uzasadnienie:</p>				

		<p>ukierunkowanych na rozwój kwalifikacji zawodowych i umiejętności pracowników przedsiębiorstw działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Z przeprowadzonych badań (Raport PARP „Potrzeby szkoleniowe małych i średnich przedsiębiorstw”, 2006 oraz „Doskonalenie kadr polskich przedsiębiorstw”, 2009) wynika, że istnieje duże zainteresowanie wśród przedsiębiorstw i ich pracowników szkoleniami, w szczególności zaś dofinansowanymi ze środków EFS. Indywidualizacja oferowanego wsparcia powinna być przygotowana w oparciu o indywidualną strategię rozwoju firmy/grupy firm oraz uwzględnić przeprowadzone w danym przedsiębiorstwie/grupie przedsiębiorstw analizy potrzeb szkoleniowych pracowników, audyty kompetencyjne bądź oceny stanowiskowe. Dostosowując wsparcie odpowiadające specyficznym potrzebom danego podmiotu gospodarczego/grupy podmiotów możliwe będzie usprawnienie kluczowych procesów dla podstawowej działalności danego przedsiębiorstwa/grupy przedsiębiorstw, co przełoży się na podniesienie jakości związanej z prowadzoną działalnością. Ponadto realizacja projektów „szytych na miarę” zwiększa ich efektywność poprzez możliwość wdrożenia na stanowiskach pracy nabytych w trakcie szkolenia umiejętności oraz wiedzy, przyczyniając się tym samym do poprawy funkcjonowania danego przedsiębiorstwa/grupy przedsiębiorstw w wybranym sektorze.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
	<p>5. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa kujawsko-pomorskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.</p>			
	<p>Uzasadnienie:</p>	<p>Realizacja projektu przez projektodawcę, który ma siedzibę/biuro na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto wspieranie rozwoju zasobów ludzkich w regionie będzie ułatwione poprzez zlokalizowanie siedziby/biura projektodawcy na terenie województwa, przez co zagwarantowana zostanie dostępność kadry zaangażowanej w realizację projektu dla grupy docelowej. Ponadto lokalizacja siedziby/biura projektu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wpływa na trafniejsze zdiagnozowanie potrzeb grup docelowych, do których skierowane zostanie wsparcie, co skutkować będzie bardziej adekwatnym dostosowaniem wsparcia zaplanowanego w projekcie do rzeczywistych potrzeb uczestników, a tym samym przyczyni się do rozwiązania kluczowych problemów obserwowanych na rynku pracy. W przypadku biura projektu musi być ono prowadzone na terenie województwa kujawsko-pomorskiego przez cały okres realizacji projektu tj.</p>	<p>Stosuje się do typu/typów operacji (nr)</p>	<p>1, 2</p>

		<p>do rozliczenia ostatniego wniosku beneficjenta o płatność.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
	<p>6. Projekt zakłada realizację szkoleń (ogólnych, specjalistycznych) i/lub doradztwa związanego ze szkoleniami, w których jeden z modułów szkoleniowych/doradczych ukierunkowany jest na kadre zarządzającą i dotyczy z jednej lub kilku dziedzin: zarządzania strategicznego przedsiębiorstwem, strategii zarządzania wiekiem, oceny pracowniczej, zarządzania czasem pracy, popularyzacji idei mentoringu/intermentoringu, godzenia życia zawodowego z rodzinnym, występowania obszarów dyskryminacji ze względu na wiek lub płeć.</p>			
<p>Uzasadnienie:</p>		<p><i>Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2008–2009 (PARP 2010) – podsumowanie wyników badania pilotażowego przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim, wskazuje, że do głównych ograniczeń przedsiębiorstw w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego zaliczyć należy m.in.:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – brak zarządzania strategicznego – długookresowego planowania działań; – brak podstawowych narzędzi zarządzania kapitałem ludzkim; – brak zindywidualizowanego podejścia do rozwoju pracowników i zarządzania pracownikami; – koncentracja na szkoleniach, których realizacja wynika z obowiązującego prawa. <p><i>Równoległe przeprowadzone badanie Wykształcenie pracowników a pozycja konkurencyjna przedsiębiorstw (PARP 2010) wskazuje, że konieczne jest kształcenie kadry menedżerskiej w zakresie uzupełnienia brakujących jej kompetencji oraz promowania stosownych praktyk menedżerskich (motywowania, rekrutacji, przywództwa, empowermentu); podnoszenie świadomości kadry menedżerskiej odnośnie znaczenia zasobów niematerialnych dla pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa, znaczenia wykształcenia i kompetencji pracowników jako składnika zasobów niematerialnych, znaczenia kształcenia wewnątrz firmy dla podnoszenia kwalifikacji pracowników. Tym samym jako kluczowe działania wskazano konieczność szkoleń i doradztwa m.in. w obszarze:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – nowych praktyk menedżerskich, takich jak: <i>empowerment</i>, praca zespołowa, zarządzanie wiedzą, przywództwo; – kwestii równego traktowania pracowników w organizacjach, między innymi bez względu na płeć i wiek; – metod oceny poziomu kwalifikacji i kompetencji zarówno na etapie rekrutacji, jak i w trakcie zatrudnienia pracowników; – procesów zarządzania strategicznego i planowania w MSP, co pozwoli na przezwyciężenie bariery rozwoju sektora tych firm w postaci niedostatków zdolności przywódczych kadry kierowniczej, – programów promujących i przygotowujących do roli mentorów/coacherów doświadczonych pracowników w wieku 50+ oraz wdrażania <i>mentoringu</i> i <i>coachingu</i> w przedsiębiorstwach. <p><i>Odpowiadając na te bariery i potrzeby kryterium preferować będzie realizację szkoleń (ogólnych,</i></p>	<p>Stosuje się do typu/typów operacji (nr)</p>	<p>1, 2</p>

		<p>specjalistycznych) i/lub doradztwa związanego ze szkoleniami ukierunkowanego na kadre zarządzającą we wskazanych dziedzinach.</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
<p>7. Projekt przewiduje przeprowadzenie szkoleń umożliwiających uzyskanie powszechnie uznawanych certyfikatów (za wyjątkiem kursów/szkoleń językowych, komputerowych ogólnych i podstawowych) – nie dotyczy modułu szkoleniowego/doradczego dla kadry zarządzającej.</p>				
	<p>Uzasadnienie:</p>	<p>Realizacja szkoleń skierowanych do osób posiadających niskie bądź zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe powinna koncentrować się na uzyskaniu przez uczestników wiedzy i umiejętności, które będą przydatne na lokalnym i regionalnym rynku pracy. Jednocześnie gwarantem uczestnictwa i miarą sukcesu osobistego uczestników projektu będzie uzyskanie przez nich honorowanego na terenie kraju oraz na terenie Unii Europejskiej certyfikatu potwierdzającego posiadane określone kwalifikacje zawodowe i umiejętności. Ponadto możliwość uzyskania dokumentu potwierdzającego posiadane i nabyte kwalifikacje będą stanowiły wzmocnienie szans na rynku pracy osób o niskich kwalifikacjach. Przedmiotowe kryterium nie dotyczy projektów ukierunkowanych na realizację ogólnych i podstawowych kursów językowych i komputerowych. Przykładem takich certyfikatów jest np. certyfikat nurkowania PADI OWD (Open Water Diver), uprawnienia SEP 1kV, uprawnienia budowlane, uprawnienia geodezyjne, certyfikat energetyczny, certyfikaty UDT.</p> <p>Z badań wynika, iż powszechnie stosowaną praktyką jest zatrudnianie osób o niższych kwalifikacjach lub doświadczeniu niż wymaga tego stanowisko. Jednocześnie w dobie spowolnienia gospodarczego należy umożliwić osobom, które odczuwają potrzebę kształcenia z własnej inicjatywy, w tym są zainteresowani nabyciem nowych, uzupełnianiem, lub podwyższaniem kwalifikacji i umiejętności (poza godzinami pracy) udział w szkoleniach umożliwiających im zdobycie aktualnych kwalifikacji zawodowych. Wsparcie w ramach projektów powinno być kierowane w szczególności do osób zatrudnionych o niskich lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach (Raport PARP <i>Jak inwestować w rozwój pracowników o niskich kwalifikacjach</i>, 2009).</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad</p>	<p>Stosuje się do typu/typów operacji (nr)</p>	<p>1</p>

		zrównoważonego rozwoju. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>		
Kryteria strategiczne				
	1. Grupę docelową projektu stanowią: a) pracownicy i/lub kadra zarządzająca podmiotów, które dotychczas nie skorzystały (w ramach projektów zamkniętych) z dofinansowania szkoleń lub doradztwa, b) pracownicy mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP) i/lub kadra zarządzająca MMŚP.		WAGA	10
	Uzasadnienie:	<p>Proponowane kryterium zapewnia szansę na realizację projektów szkoleniowych oraz doradczych dla pracowników firm, które dotychczas nie skorzystały ze wsparcia w ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS. Myśląc o budowaniu konkurencyjnej gospodarki regionu należy objąć wsparciem możliwie najliczniejszą grupę podmiotów. Tym bardziej uzasadnione jest preferowanie podmiotów nie aplikujących dotychczas o środki EFS.</p> <p>Zgodnie z zapisami dokumentu opracowanego na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego <i>Identyfikacja kierunków rozwoju sektora MŚP w województwie kujawsko-pomorskim</i> (2010) uzasadnieniem wspierania sektora przedsiębiorstw ze środków publicznych są pozytywne efekty, jakie ich działalność przynosi społeczeństwu. Za skoncentrowaniem uwagi na MMŚP przemawia relatywny wzrost ich znaczenia w UE w porównaniu z firmami dużymi, obserwowany w Europie od lat 80-tych ubiegłego wieku. <i>Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2008-2009</i> (PARP 2010) wskazuje, że w 2009 r. w województwie kujawsko-pomorskim powstało ponad 21,4 tys. nowych firm, co stanowiło ponad 5% wszystkich nowo powstałych firm w Polsce. Z kolei zlikwidowano blisko 29,5 tys. przedsiębiorstw, co stanowiło ponad 7% wszystkich zlikwidowanych firm w skali kraju. Najwięcej przedsiębiorstw zlikwidowano w grupie mikroprzedsiębiorstw (około 8% w skali kraju), ale jednocześnie w grupie tej utworzono najwięcej nowych firm (ponad 5% w skali kraju). Duża fluktuacja wskazuje na konieczność wspierania właśnie tego sektora. <i>Raport Wykształcenie pracowników a pozycja konkurencyjna przedsiębiorstw</i> (PARP 2010) wskazuje, że tradycyjne wyjaśnienie niskiej aktywności szkoleniowej MSP związane z ograniczonością środków finansowych i zasobów menedżerskich związanych z samymi rozmiarami firm znajduje potwierdzenie w świetle analizy udziału firm szkolących i nieszkolących pracowników ze względu na wielkość podmiotów. Wykazano bowiem, że bariery szkoleń pracowników pomimo wsparcia publicznego ciągle silniej odczuwają mniejsze firmy.</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu</p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2

		<p>życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
	2. Grupę docelową projektu stanowią osoby należące do grupy wiekowej 50+, a liczba uczestników w projekcie odpowiada strukturze zatrudnienia w danym podmiocie, przy czym zostaną one objęte indywidualnym wsparciem (np. <i>coaching, mentoring, szkolenia „1 na 1”</i>), jako uzupełnienie szkoleń kompetencyjnych.		WAGA	10
	Uzasadnienie:	<p>Grupa wiekowa 50+ wymaga szczególnego rodzaju zindywidualizowanego wsparcia, ze względu na zróżnicowane potrzeby pracowników w tym wieku (np. ze względu na wykształcenie). Wszystkie działania zaplanowane w projekcie oraz metody powinny być adekwatne do możliwości uczestników szkoleń oraz posiadanej zdolności do przyswajania wiedzy. W celu zachowania kompleksowego wsparcia oraz wysokiej jakości oferty realizowanej dla osób z grupy wiekowej 50+ wsparcie indywidualne powinno być dodatkową formą oferowaną w ramach projektu. Zastosowanie indywidualnego podejścia do uczestników umożliwi i zagwarantuje bardziej adekwatne dostosowanie do ich potrzeb szerokiego wachlarza wsparcia. Indywidualne wsparcie dla uczestników jest bardziej efektywne w podnoszeniu kompetencji pracowników, co wpłynie na postrzeganie posiadanych kwalifikacji zawodowych przez nich samych jak również pracodawców.</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2
	3. Projekt zakłada realizację wsparcia szkoleniowego i/lub doradztwa z zagadnień dotyczącym jednej lub kilku z następujących branż: turystycznej, uzdrowiskowej, gastronomicznej, mechanicznej, narzędziowej, ICT i usług opiekuńczych.		WAGA	10
	Uzasadnienie:	<p>Wyniki badania <i>Monitoring ruchu turystycznego w województwie kujawsko-pomorskim</i> pokazują, że region kujawsko-pomorski jest odwiedzany przez obywateli prawie 40 krajów różnych kontynentów. Ponadto najbardziej powszechną usługą, z której korzysta największy procent turystów jest gastronomia. Dlatego też, ważne jest by ten element, który jedynie pośrednio możemy zaliczyć do zagospodarowania turystycznego, był wysokiej jakości i spełniał oczekiwania klientów. Z uwagi na fakt, iż Działanie 1.3 Promocja rozwoju turystyki, w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, jest jednym z</p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2

		<p> priorytetowych obszarów określonych <i>Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> niezbędne oddziaływanie jest w przedmiotowym obszarze. Tym bardziej jest to zasadne, że zarówno promocja walorów i produktów turystycznych oraz rozwój sektora usług turystycznych wymaga dobrze wykwalifikowanych pracowników. Szczególne znaczenie w sektorze usług turystycznych mają uzdrowiska znajdujące się w regionie. Zmiany demograficzne oraz zmiany potrzeb zdrowotnych i opiekuńczych ludzi starszych coraz częściej będą modyfikowały strukturę usług opiekuńczych i wypoczynkowo-uzdrowiskowych, a tym samym potrzebę podnoszenia kwalifikacji pracowników zatrudnionych w tym obszarze. </p> <p> Kolejną branżą kluczową dla rozwoju regionu, zidentyfikowaną na podstawie badań GUS jest rozwój ICT. Zgodnie z zapisami raportu <i>Społeczeństwo Informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2006-2010</i> (GUS 2010) odsetek przedsiębiorstw w regionie wykorzystujących komputery wzrósł w 2010 r. do poziomu 98%, a ponad 95% z nich posiadało dostęp do Internetu. Jednocześnie w/w badania wskazują na znaczny wzrost zainteresowania usługami ICT w kategorii „usługi i doradztwo w zakresie ICT” oraz „inne usługi związane z ICT np. usługi konserwacji i naprawy sprzętu komputerowego”. Ponadto dane raportu <i>Foresight kadr nowoczesnej gospodarki</i> PARP 2009 – wskazują, że dotychczas żadne państwo nie poradziło sobie skutecznie z niedoborami specjalistów – projektujących, wdrażających, konserwujących, administrujących sieciami komputerowymi. Specjaliści sieciowi to różnego rodzaju programiści: administratorzy systemów baz danych, administratorzy sieci komputerowych, projektanci i wykonawcy stron WWW, twórcy i koordynatorzy przedsięwzięć multimedialnych. Powyższe wyniki badań jednoznacznie wskazują na konieczność zwiększania praktycznych umiejętności pracowników w zakresie ICT, a także na potrzebę pozyskania usług doradczych w zakresie informatyzacji przedsiębiorstwa i procesów biznesowych. Takie potrzeby potwierdzają również wyniki badania <i>Identyfikacja kierunków rozwoju sektora MŚP w województwie kujawsko-pomorskim</i> w którym wskazano, iż największy niezaspokojony popyt ze strony MŚP przedsiębiorcy odczuwają m.in. w zakresie szkoleń poświęconych rozwiązaniom informatycznym w działalności gospodarczej. </p> <p> Kryterium realizuje założenia <i>Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2015</i>, Celu strategicznego 1.2 Wspieranie innowacyjności w ważnych gospodarczo-obszarach, ponieważ przyczynia się do promowania branży narzędziowej, turystycznej i uzdrowiskowej uznanych w przedmiotowym dokumencie za kluczowe branże regionu. </p> <p> Kryterium realizuje również założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy </p>	
--	--	--	--

		<p>respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p> <p>Wsparcie szkoleniowe i/lub doradcze skierowane powinno być do przedsiębiorców i pracowników zatrudnionych w jednej z sekcji PKD 2007: 33 – Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń, 55 – Zakwaterowanie, 56 Działalność usługowa związana z wyżywieniem, 62- Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana, 79 – Działalność organizatorów turystyki pośredników i agentów turystyczny oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane, 93 – Działalność sportowa, rozrywkowa, rekreacyjna. 88.99.Z – Pozostała pomoc społeczna bez zakwaterowania, gdzie indziej niesklasyfikowana.</p> <p>Szczegółowe informacje zostaną wskazane w dokumentacji konkursowej.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
	4.	<p>Projekt jest realizowany przez przedsiębiorstwo, które zrealizowało bądź realizuje (ma podpisaną umowę) inwestycję finansowaną ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013: Osi priorytetowej 2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska (Działanie 2.4. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku), Osi priorytetowej 4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego (Działanie 4.1 Rozwój infrastruktury ICT, Działanie 4.2 Rozwój usług i aplikacji dla ludności, Działanie 4.3 Rozwój komercyjnych e-usług) lub Osi priorytetowej 5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw (Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw, Działanie 5.3. Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska, Działanie 5.4. Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii, Działanie 5.5. Promocja i rozwój markowych produktów), Osi priorytetowej 6. Wsparcie rozwoju turystyki Działanie 6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych.</p>	WAGA	10
	Uzasadnienie:	<p>Wyniki badania ewaluacyjnego <i>Analiza efektów komplementarności wsparcia pomiędzy projektami dofinansowanymi w ramach programów z perspektywy 2007-2013 w województwie kujawsko-pomorskim na przykładzie wybranych powiatów i gmin</i> wskazują, że występująca w regionie komplementarność projektów nie ma charakteru intencjonalnego, tzn., że wykonawcy projektów składających się na poszczególne przypadki, nie deklarowali we wnioskach wzajemnej komplementarności. Pomimo dostrzegalnych korzyści związanych z realizacją projektów komplementarnych, związanych z możliwością osiągnięcia większej skali rezultatów, zwiększenia szansy na równomierny rozwój lokalny, podejmowania działań wszechstronnych i wyczerpująco odpowiadających na problemy lokalne, występuje niska gotowość do zapoznania się z działaniami podejmowanymi przez inne podmioty. Z uwagi na możliwość osiągnięcia efektu synergii poprzez realizację działań komplementarnych w obszarze adaptacyjności pracowników i przedsiębiorstw, należy wspierać przedsiębiorców, którzy zrealizowali/realizują</p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2

		<p>inwestycje finansowane w ramach w/w Osi. Jest to tym bardziej zasadne, że badania <i>Wykształcenie pracowników a pozycja konkurencyjna przedsiębiorstw</i> (PARP 2010) wskazują na konieczność uwzględniania w ramach programów wspierających przedsiębiorczość działań pokazujących, że w warunkach gospodarki opartej na wiedzy konieczne jest jednocześnie inwestowanie w park maszynowy i w kadry, a żaden z powyższych rodzajów zasobów nie może być rozwijany kosztem drugiego.</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
--	--	--	--	--

SHCEMAT PROJEKTY OTWARTE – WSPARCIE PRACOWNIKÓW ZE ŚREDNIM WYKSZTAŁCENIEM

LP. Konkursu:	A.2	Planowany termin ogłoszenia konkursu	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
Typ konkursu	Otwarty	x				
	Zamknięty					
Planowana alokacja						
Typ/typy projektów (operacji) przewidziane do realizacji w ramach konkursu	<p>1. Ogólne i specjalistyczne szkolenia oraz doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw w zakresie m.in.: zarządzania, identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, organizacji pracy, elastycznych form pracy, wdrażania technologii produkcyjnych przyjaznych środowisku, wykorzystania w prowadzonej działalności technologii informacyjnych i komunikacyjnych,</p> <p>2. Doradztwo dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP), w tym dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w szczególności w zakresie ekonomii, finansów, zarządzania zasobami ludzkimi lub rachunkowości (z wyłączeniem doradztwa związanego z procesami inwestycyjnymi).</p>					
	Kryteria dostępu					
Szczegółowe kryteria wyboru projektów	1. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.					
	Uzasadnienie:	Realizacja projektu wyłącznie na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.	Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.		Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2
	2. Projekt jest skierowany do grup docelowych z obszaru województwa kujawsko-pomorskiego (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego).					
Uzasadnienie:	Skierowanie pomocy do grup docelowych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego jest uzasadnione regionalnym charakterem wsparcia. Z uwagi na fakt, że środki dla poszczególnych		Stosuje się do typu/typów operacji (nr)		1, 2	

		<p>województw na finansowanie działań w ramach komponentu regionalnego zostały podzielone według określonego algorytmu, uwzględniającego sytuację społeczno-ekonomiczną w danym regionie, uzasadnianym jest, że za ich pomocą wzmocniony zostanie potencjał zasobów ludzkich oraz podmiotów z terenu województwa kujawsko-pomorskiego.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
<p>3. Projektodawca składa nie więcej niż 2 wnioski o dofinansowanie projektu w ramach danego konkursu.</p>				
	<p>Uzasadnienie:</p>	<p>Ograniczenie liczby składanych wniosków pozwoli beneficjentom skoncentrować się na lepszym zdiagnozowaniu potrzeb grup docelowych, do których skierowane zostanie wsparcie, co skutkować będzie trafniejszym i bardziej adekwatnym dostosowaniem wsparcia zaplanowanego w projekcie do rzeczywistych potrzeb uczestników, a tym samym przyczyni się do rozwiązania kluczowych problemów obserwowanych na rynku pracy. Ograniczenie liczby składanych wniosków o dofinansowanie wpłynie również na podniesienie poziomu jakości przygotowywanych projektów, a w konsekwencji przełoży się na sprawniejszą realizację projektu na etapie wdrażania. Ponadto takie rozwiązanie pozwoli uniknąć sytuacji, w której wnioskodawca składa w ramach jednego konkursu kilka wniosków, nie posiadając odpowiedniego potencjału instytucjonalnego i finansowego do ich realizacji. Przyjęte rozwiązanie umożliwi skorzystanie z dofinansowania realizacji projektów szerszej liczbie podmiotów. Zwiększenie ilości możliwych do złożenia projektów nie wpłynie w żaden sposób na poprawę jakości oferowanego w ramach projektu wsparcia ani nie zwiększy konkurencyjności projektów bądź podmiotów aplikujących. Ograniczenie liczby składanych wniosków pozwoli na terminową obsługę procesu wyboru projektów i sprawniejszą ich realizację na etapie wdrażania. Jedną z przesłanek przemawiających za wprowadzeniem kryterium ograniczającego liczbę składanych wniosków jest podejście wnioskodawców, aby składać możliwie największą ilość wniosków o dofinansowanie nie dbając o ich jakość.</p> <p>W przypadku projektów partnerskich, kryterium dotyczy wyłącznie wniosków składanych przez lidera partnerstwa.</p> <p>W przypadku złożenia więcej niż dwóch wniosków przez jednego projektodawcę IOK odrzuci wszystkie złożone w odpowiedzi na konkurs wnioski w związku z niespełnieniem przez beneficjenta kryterium dostępu.</p> <p>W przypadku wycofania jednego lub obydwu wniosków o dofinansowanie projektodawca ma prawo złożyć kolejne dwa wnioski.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie Rejestru wniosków złożonych w odpowiedzi na konkurs.</i></p>	<p>Stosuje się do typu/typów operacji (nr)</p>	<p>1, 2</p>
<p>4. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa kujawsko-pomorskiego z możliwością udostępnienia</p>				

	pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrami projektu.			
	Uzasadnienie:	<p>Realizacja projektu przez projektodawcę, który ma siedzibę/biuro na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto wspieranie rozwoju zasobów ludzkich w regionie będzie ułatwione poprzez zlokalizowanie siedziby/biura projektodawcy na terenie województwa, przez co zagwarantowana zostanie dostępność kadry zaangażowanej w realizację projektu dla grupy docelowej. Ponadto lokalizacja siedziby/biura projektu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wpływa na trafniejsze zdiagnozowanie potrzeb grup docelowych, do których skierowane zostanie wsparcie, co skutkować będzie bardziej adekwatnym dostosowaniem wsparcia zaplanowanego w projekcie do rzeczywistych potrzeb uczestników, a tym samym przyczyni się do rozwiązania kluczowych problemów obserwowanych na rynku pracy. W przypadku biura projektu musi być ono prowadzone na terenie województwa kujawsko-pomorskiego przez cały okres realizacji projektu tj. do rozliczenia ostatniego wniosku beneficjenta o płatność.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2
	5. Projekt przewiduje przeprowadzenie szkoleń umożliwiających uzyskanie powszechnie uznawanych certyfikatów (za wyjątkiem kursów/szkoleń językowych, komputerowych ogólnych i podstawowych) – nie dotyczy modułu szkoleniowego dla kadry zarządzającej .			
Uzasadnienie:	<p>Realizacja szkoleń skierowanych do osób posiadających niskie bądź zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe powinna koncentrować się na uzyskaniu przez uczestników wiedzy i umiejętności, które będą przydatne na lokalnym i regionalnym rynku pracy. Jednocześnie gwarantem uczestnictwa i miarą sukcesu osobistego uczestników projektu będzie uzyskanie przez nich honorowanego na terenie kraju oraz na terenie Unii Europejskiej certyfikatu potwierdzającego posiadane określone kwalifikacje zawodowe i umiejętności. Ponadto możliwość uzyskania dokumentu potwierdzającego posiadane i nabyte kwalifikacje będą stanowiły wzmocnienie szans na rynku pracy osób o niskich kwalifikacjach. Przedmiotowe kryterium nie dotyczy projektów ukierunkowanych na realizację ogólnych i podstawowych kursów językowych i komputerowych. Przykładem takich certyfikatów jest np. certyfikat nurkowania PADI OWD (Open Water Diver), uprawnienia SEP 1kV, uprawnienia budowlane, uprawnienia geodezyjne, certyfikat energetyczny, certyfikaty UDT.</p> <p>Z badań wynika, iż powszechnie stosowaną praktyką jest zatrudnianie osób o niższych kwalifikacjach lub doświadczeniu niż wymaga tego stanowisko. Jednocześnie w dobie spowolnienia gospodarczego należy umożliwić osobom, które odczuwają potrzebę kształcenia z własnej inicjatywy, w tym są zainteresowani nabyciem nowych, uzupełnianiem, lub podwyższaniem</p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1	

		<p>kwalifikacji i umiejętności (poza godzinami pracy) udział w szkoleniach umożliwiających im zdobycie aktualnych kwalifikacji zawodowych. Wsparcie w ramach projektów powinno być kierowane w szczególności do osób zatrudnionych o niskich lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach (Raport PARP <i>Jak inwestować w rozwój pracowników o niskich kwalifikacjach</i>, 2009).</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
	6. Grupę docelową w projekcie stanowią wyłącznie osoby posiadające wykształcenie co najwyżej średnie z obszaru województwa kujawsko-pomorskiego (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego).			
	Uzasadnienie:	<p>Instytucja Pośrednicząca zamierza preferować realizację projektów skierowanych na wsparcie osób posiadających niskie bądź zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe przez co osoby te mają niższe szanse na bycie konkurencyjnym i atrakcyjnym pracownikiem dla potencjalnego pracodawcy. Aktywizacja osób należących do ww. grupy w szczególności zaś mieszkańców obszarów wiejskich jest procesem niezwykle trudnym oraz długotrwałym, jednakże wymagającym systemowych i szeroko zakrojonych działań ze strony różnych podmiotów. Grupa posiadających <u>wykształcenie co najwyżej średnie</u> wymaga szczególnego rodzaju zindywidualizowanego wsparcia. Zastosowanie indywidualnego podejścia do uczestników umożliwi i zagwarantuje bardziej adekwatne dostosowanie do ich potrzeb szerokiego wachlarzu wsparcia. Indywidualne wsparcie dla uczestników jest bardziej efektywne w podnoszeniu kompetencji pracowników, co wpłynie na postrzeganie posiadanych kwalifikacji zawodowych przez nich samych jak również pracodawców.</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2
Kryteria strategiczne				
	1. Projekt zakłada realizację szkoleń (ogólnych, specjalistycznych) i/lub doradztwa związanego ze szkoleniami, w których jeden z modułów szkoleniowych/doradczych ukierunkowany jest na kadre		WAGA	10

	zarządzająca i dotyczy z jednej lub kilku dziedzin: zarządzania strategicznego przedsiębiorstwem, strategii zarządzania wiekiem, oceny pracowniczej, zarządzania czasem pracy, popularyzacji idei mentoringu/intermentoringu, godzenia życia zawodowego z rodzinnym, występowania obszarów dyskryminacji ze względu na wiek lub płeć.			
	Uzasadnienie:	<p><i>Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2008–2009 (PARP 2010) – podsumowanie wyników badania pilotażowego przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim, wskazuje, że do głównych ograniczeń przedsiębiorstw w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego zaliczyć należy m.in.:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – brak zarządzania strategicznego – długookresowego planowania działań; – brak podstawowych narzędzi zarządzania kapitałem ludzkim; – brak zindywidualizowanego podejścia do rozwoju pracowników i zarządzania pracownikami; – koncentracja na szkoleniach, których realizacja wynika z obowiązującego prawa. <p>Równoległe przeprowadzone badanie <i>Wykształcenie pracowników a pozycja konkurencyjna przedsiębiorstw (PARP 2010)</i> wskazuje, że konieczne jest kształcenie kadry menedżerskiej w zakresie uzupełnienia brakujących jej kompetencji oraz promowania stosownych praktyk menedżerskich (motywowania, rekrutacji, przywództwa, <i>empowermentu</i>); podnoszenie świadomości kadry menedżerskiej odnośnie znaczenia zasobów niematerialnych dla pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa, znaczenia wykształcenia i kompetencji pracowników jako składnika zasobów niematerialnych, znaczenia kształcenia wewnątrz firmy dla podnoszenia kwalifikacji pracowników. Tym samym jako kluczowe działania wskazano konieczność szkoleń i doradztwa m.in. w obszarze:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nowych praktyk menedżerskich, takich jak: <i>empowerment</i>, praca zespołowa, zarządzanie wiedzą, przywództwo; – kwestii równego traktowania pracowników w organizacjach, między innymi bez względu na płeć i wiek; – metod oceny poziomu kwalifikacji i kompetencji zarówno na etapie rekrutacji, jak i w trakcie zatrudnienia pracowników; – procesów zarządzania strategicznego i planowania w MSP, co pozwoli na przezwyciężenie bariery rozwoju sektora tych firm w postaci niedostatków zdolności przywódczych kadry kierowniczej, – programów promujących i przygotowujących do roli mentorów/coacherów doświadczonych pracowników w wieku 50+ oraz wdrażania <i>mentoringu</i> i <i>coachingu</i> w przedsiębiorstwach. <p>Odpowiadając na te bariery i potrzeby kryterium preferować będzie realizację szkoleń (ogólnych, specjalistycznych) i/lub doradztwa związanego ze szkoleniami ukierunkowanego na kadre zarządzającą we wskazanych dziedzinach.</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania</p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2

		<p>innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
	2. Grupę docelową projektu stanowią pracownicy mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP) i/lub kadra zarządzająca MMŚP.		WAGA	10
	Uzasadnienie:	<p>Zgodnie z zapisami dokumentu opracowanego na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego <i>Identyfikacja kierunków rozwoju sektora MŚP w województwie kujawsko-pomorskim (2010)</i> uzasadnieniem wspierania sektora przedsiębiorstw ze środków publicznych są pozytywne efekty, jakie ich działalność przynosi społeczeństwu. Za skoncentrowaniem uwagi na MMŚP przemawia relatywny wzrost ich znaczenia w UE w porównaniu z firmami dużymi, obserwowany w Europie od lat 80-tych ubiegłego wieku. <i>Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2008-2009 (PARP 2010)</i> wskazuje, że w 2009 r. w województwie kujawsko-pomorskim powstało ponad 21,4 tys. nowych firm, co stanowiło ponad 5% wszystkich nowo powstałych firm w Polsce. Z kolei zlikwidowano blisko 29,5 tys. przedsiębiorstw, co stanowiło ponad 7% wszystkich zlikwidowanych firm w skali kraju. Najwięcej przedsiębiorstw zlikwidowano w grupie mikroprzedsiębiorstw (około 8% w skali kraju), ale jednocześnie w grupie tej utworzono najwięcej nowych firm (ponad 5% w skali kraju). Duża fluktuacja wskazuje na konieczność wspierania właśnie tego sektora. <i>Raport Wykształcenie pracowników a pozycja konkurencyjna przedsiębiorstw (PARP 2010)</i> wskazuje, że tradycyjne wyjaśnienie niskiej aktywności szkoleniowej MSP związane z ograniczonością środków finansowych i zasobów menedżerskich związanych z samymi rozmiarami firm znajduje potwierdzenie w świetle analizy udziału firm szkolących i nieszkolących pracowników ze względu na wielkość podmiotów. Wykazano bowiem, że bariery szkoleń pracowników pomimo wsparcia publicznego ciągle silniej odczuwają mniejsze firmy.</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2
	3. Grupę docelową projektu stanowią w co najmniej 40% osoby należące do grupy wiekowej 50+ <u>oraz</u> w ramach projektu przewidziane jest objęcie wszystkich uczestników indywidualnym		WAGA	10

	wsparciem (np. <i>coaching, mentoring</i> , szkolenia „1 na 1”), jako uzupełnienie szkoleń kompetencyjnych.		
	<p>Uzasadnienie:</p> <p>Grupa wiekowa 50+ wymaga szczególnego rodzaju zindywidualizowanego wsparcia, ze względu na zróżnicowane potrzeby pracowników w tym wieku (np. ze względu na wykształcenie). Wszystkie działania zaplanowane w projekcie oraz metody powinny być adekwatne do możliwości uczestników szkoleń oraz posiadanej zdolności do przyswajania wiedzy. W celu zachowania kompleksowego wsparcia oraz wysokiej jakości oferty realizowanej dla osób z grupy wiekowej 50+ wsparcie indywidualne powinno być dodatkową formą oferowaną w ramach projektu. Zastosowanie indywidualnego podejścia do uczestników umożliwi i zagwarantuje bardziej adekwatne dostosowanie do ich potrzeb szerokiego wachlarza wsparcia. Indywidualne wsparcie dla uczestników jest bardziej efektywne w podnoszeniu kompetencji pracowników, co wpłynie na postrzeganie posiadanych kwalifikacji zawodowych przez nich samych jak również pracodawców.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2
	4. Projekt zakłada realizację wsparcia szkoleniowego i/lub doradztwa z zagadnień dotyczącym jednej lub kilku z następujących branż: turystycznej, uzdrowskiej, gastronomicznej, mechanicznej, narzędziowej, ICT i usług opiekuńczych.	WAGA	10
	<p>Uzasadnienie:</p> <p>Wyniki badania <i>Monitoring ruchu turystycznego w województwie kujawsko-pomorskim</i> pokazują, że region kujawsko-pomorski jest odwiedzany przez obywateli prawie 40 krajów różnych kontynentów. Ponadto najbardziej powszechną usługą, z której korzysta największy procent turystów jest gastronomia. Dlatego też, ważne jest by ten element, który jedynie pośrednio możemy zaliczyć do zagospodarowania turystycznego, był wysokiej jakości i spełniał oczekiwania klientów. Z uwagi na fakt, iż Działanie 1.3 Promocja rozwoju turystyki, w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, jest jednym z priorytetowych obszarów określonych <i>Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> niezbędne oddziaływanie jest w przedmiotowym obszarze. Tym bardziej jest to zasadne, że zarówno promocja walorów i produktów turystycznych oraz rozwój sektora usług turystycznych wymaga dobrze wykwalifikowanych pracowników. Szczególne znaczenie w sektorze usług turystycznych mają uzdrowiska znajdujące się w regionie. Zmiany demograficzne oraz zmiany potrzeb zdrowotnych i opiekuńczych ludzi starszych coraz częściej będą modyfikowały strukturę usług opiekuńczych i wypoczynkowo-uzdrowskich, a tym samym potrzebę podnoszenia kwalifikacji pracowników zatrudnionych w tym obszarze.</p> <p>Kolejną branżą kluczową dla rozwoju regionu, zidentyfikowaną na podstawie badań GUS jest rozwój ICT. Zgodnie z zapisami raportu <i>Spółeczeństwo Informacyjne w Polsce. Wyniki</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2

		<p><i>badan statystycznych z lat 2006-2010 (GUS 2010)</i> odsetek przedsiębiorstw w regionie wykorzystujących komputery wzrósł w 2010 r. do poziomu 98%, a ponad 95% z nich posiadało dostęp do Internetu. Jednocześnie w/w badania wskazują na znaczny wzrost zainteresowania usługami ICT w kategorii „usługi i doradztwo w zakresie ICT” oraz „inne usługi związane z ICT np. usługi konserwacji i naprawy sprzętu komputerowego”. Ponadto dane raportu <i>Foresight kadr nowoczesnej gospodarki</i> PARP 2009 – wskazują, że dotychczas żadne państwo nie poradziło sobie skutecznie z niedoborami specjalistów – projektujących, wdrażających, konserwujących, administrujących sieciami komputerowymi. Specjaliści sieciowi to różnego rodzaju programiści: administratorzy systemów baz danych, administratorzy sieci komputerowych, projektanci i wykonawcy stron WWW, twórcy i koordynatorzy przedsięwzięć multimedialnych. Powyższe wyniki badań jednoznacznie wskazują na konieczność zwiększania praktycznych umiejętności pracowników w zakresie ICT, a także na potrzebę pozyskania usług doradczych w zakresie informatyzacji przedsiębiorstwa i procesów biznesowych. Takie potrzeby potwierdzają również wyniki badania <i>Identyfikacja kierunków rozwoju sektora MŚP w województwie kujawsko-pomorskim</i> w którym wskazano, iż największy niezaspokojony popyt ze strony MŚP przedsiębiorcy odczuwają m.in. w zakresie szkoleń poświęconych rozwiązaniom informatycznym w działalności gospodarczej.</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2015</i>, Celu strategicznego 1.2 Wspieranie innowacyjności w ważnych gospodarczo-obszarach, ponieważ przyczynia się do promowania branży narzędziowej, turystycznej i uzdrowiskowej uznanych w przedmiotowym dokumencie za kluczowe branże regionu.</p> <p>Kryterium realizuje również założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p> <p>Wsparcie szkoleniowe i/lub doradcze skierowane powinno być do przedsiębiorców i pracowników zatrudnionych w jednej z sekcji PKD 2007: 33 – Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń, 55 – Zakwaterowanie, 56 Działalność usługowa związana z wyżywieniem, 62- Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana, 79 – Działalność organizatorów turystyki pośredników i agentów turystyczny oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane, 93 – Działalność sportowa, rozrywkowa, rekreacyjna. 88.99.Z – Pozostała pomoc społeczna bez zakwaterowania, gdzie indziej niesklasyfikowana.</p> <p>Szczegółowe informacje zostaną wskazane w dokumentacji konkursowej.</p>	
--	--	--	--

		Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.		
	5. Grupę docelową projektu w co najmniej 10% stanowią osoby niepełnosprawne.		WAGA	10
	Uzasadnienie:	<p>Instytucja Pośrednicząca zamierza preferować realizację projektów skierowanych na wsparcie osób należących do grup defaworyzowanych na rynku pracy i posiadających niskie bądź zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe przez co osoby te mają niższe szanse na bycie konkurencyjnym i atrakcyjnym pracownikiem dla potencjalnego pracodawcy. Aktywizacja osób należących do ww. grup w szczególności zaś mieszkańców obszarów wiejskich jest procesem niezwykle trudnym oraz długotrwałym, jednakże wymagającym systemowych i szeroko zakrojonych działań ze strony różnych podmiotów. Grupa <u>osób niepełnosprawnych</u> wymaga szczególnego rodzaju zindywidualizowanego wsparcia, ze względu na zróżnicowane oczekiwania i potrzeby szkoleniowe. Zastosowanie indywidualnego podejścia do uczestników umożliwi i zagwarantuje bardziej adekwatne dostosowanie do ich potrzeb szerokiego wachlarzu wsparcia. Indywidualne wsparcie dla uczestników jest bardziej efektywne w podnoszeniu kompetencji pracowników, co wpłynie na postrzeganie posiadanych kwalifikacji zawodowych przez nich samych jak również pracodawców. Z <i>Analizy sytuacji społeczno-gospodarczej w województwie kujawsko-pomorskim</i> wynika, że wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w regionie wyniósł w 2009 r. 17,8% i znacząco odbiega od średniej krajowej, co plasuje kujawsko-pomorskie na 13. miejscu w kraju. Należy także podkreślić, że region cechują negatywne tendencje dotyczące aktywności zawodowej. Szczególnie niekorzystną sytuację przedstawia wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych, który wykazuje tendencję spadkową, podczas gdy na poziomie kraju wskaźnik ten wzrasta.</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko Pomorskiego na lata 2007-2015</i>, Cel nadrzędny Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, Priorytetowy obszar działań 3 Rozwój zasobów ludzkich, Działanie 3.5 Integracja społeczno-zawodowa i bezpieczeństwo ludności, Poddziałanie 3.5.2. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, poprzez zwiększenie dostępność osób niepełnosprawnych do kształcenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a tym samym zapobieganiu wykluczeniu społecznemu.</p> <p>Kryterium realizuje również założenia <i>Wojewódzkiego Programu Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Zatrudnianiu Osób Niepełnosprawnych na lata 2011-2015</i>, Cel szczegółowy 7 – Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Zgodnie z zapisami w/w dokumentu podjęcie pracy zawodowej zależy od</p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	

		<p>licznych czynników, takich jak: możliwość wykonywania różnych czynności, stopień sprawności, specjalne umiejętności i zdolności, a także cechy osobowości. Niepełnosprawność powoduje liczne problemy i konsekwencje w życiu zawodowym człowieka. Dotyczą one zarówno wyboru odpowiedniej ścieżki zawodowej, a także późniejszego przystosowania się do wykonywania zadań i obowiązków pracowniczych. Problemy te wymagają specjalistycznych działań na rzecz zwiększania zatrudnienia osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Tym samym jako jeden z priorytetów wskazano podnoszenie kwalifikacji oraz przekwalifikowania osób niepełnosprawnych, adekwatnie do ofert rynku pracy. Działania podejmowane w przedmiotowym obszarze powinny przyczynić się do podniesienia kwalifikacji osób niepełnosprawnych jak również zwiększenia atrakcyjności osób niepełnosprawnych jako osób dobrze świadczących pracę.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
--	--	---	--	--

SCHEMAT KONKURSU OTWARTEGO – WSPARCIE DLA PRACOWNIKÓW 50+

LP. Konkursu:	A.3	Planowany termin ogłoszenia konkursu	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
Typ konkursu	Otwarty	x				
	Zamknięty					
Planowana alokacja						
Typ/typy projektów (operacji) przewidziane do realizacji w ramach konkursu	<p>1. Ogólne i specjalistyczne szkolenia oraz doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw w zakresie m.in.: zarządzania, identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, organizacji pracy, elastycznych form pracy, wdrażania technologii produkcyjnych przyjaznych środowisku, wykorzystania w prowadzonej działalności technologii informacyjnych i komunikacyjnych,</p> <p>2. Doradztwo dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMSP), w tym dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w szczególności w zakresie ekonomii, finansów, zarządzania zasobami ludzkimi lub rachunkowości (z wyłączeniem doradztwa związanego z procesami inwestycyjnymi).</p>					
	Kryteria dostępu					
Szczegółowe kryteria wyboru projektów	1. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.					
	Uzasadnienie:	Realizacja projektu wyłącznie na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.	Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.		Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2
	2. Projekt jest skierowany do grup docelowych z obszaru województwa kujawsko-pomorskiego (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego).					
Uzasadnienie:	Skierowanie pomocy do grup docelowych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego jest uzasadnione regionalnym charakterem wsparcia. Z uwagi na fakt, że środki dla poszczególnych województw na finansowanie działań w ramach			Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2	

		<p>komponentu regionalnego zostały podzielone według określonego algorytmu, uwzględniającego sytuację społeczno-ekonomiczną w danym regionie, uzasadnianym jest, że za ich pomocą wzmocniony zostanie potencjał zasobów ludzkich oraz podmiotów z terenu województwa kujawsko-pomorskiego.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
<p>3. Projektodawca składa nie więcej niż 2 wnioski o dofinansowanie projektu w ramach danego konkursu.</p>				
	<p>Uzasadnienie:</p>	<p>Ograniczenie liczby składanych wniosków pozwoli beneficjentom skoncentrować się na lepszym zdiagnozowaniu potrzeb grup docelowych, do których skierowane zostanie wsparcie, co skutkować będzie trafniejszym i bardziej adekwatnym dostosowaniem wsparcia zaplanowanego w projekcie do rzeczywistych potrzeb uczestników, a tym samym przyczyni się do rozwiązania kluczowych problemów obserwowanych na rynku pracy. Ograniczenie liczby składanych wniosków o dofinansowanie wpłynie również na podniesienie poziomu jakości przygotowywanych projektów, a w konsekwencji przełoży się na sprawniejszą realizację projektu na etapie wdrażania. Ponadto takie rozwiązanie pozwoli uniknąć sytuacji, w której wnioskodawca składa w ramach jednego konkursu kilka wniosków, nie posiadając odpowiedniego potencjału instytucjonalnego i finansowego do ich realizacji. Przyjęte rozwiązanie umożliwi skorzystanie z dofinansowania realizacji projektów szerszej liczbie podmiotów. Zwiększenie ilości możliwych do złożenia projektów nie wpłynie w żaden sposób na poprawę jakości oferowanego w ramach projektu wsparcia ani nie zwiększy konkurencyjności projektów bądź podmiotów aplikujących. Ograniczenie liczby składanych wniosków pozwoli na terminową obsługę procesu wyboru projektów i sprawniejszą ich realizację na etapie wdrażania. Jedną z przesłanek przemawiających za wprowadzeniem kryterium ograniczającego liczbę składanych wniosków jest podejście wnioskodawców, aby składać możliwie największą ilość wniosków o dofinansowanie nie dbając o ich jakość.</p> <p>W przypadku projektów partnerskich, kryterium dotyczy wyłącznie wniosków składanych przez lidera partnerstwa.</p> <p>W przypadku złożenia więcej niż dwóch wniosków przez jednego projektodawcę IOK odrzuci wszystkie złożone w odpowiedzi na konkurs wnioski w związku z niespełnieniem przez beneficjenta kryterium dostępu.</p> <p>W przypadku wycofania jednego lub obydwu wniosków o dofinansowanie projektodawca ma prawo złożyć kolejne dwa wnioski.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie Rejestru wniosków złożonych w odpowiedzi na konkurs.</i></p>	<p>Stosuje się do typu/typów operacji (nr)</p>	<p>1, 2</p>
<p>4. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa kujawsko-pomorskiego z możliwością</p>				

udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrami projektu.				
	Uzasadnienie:	<p>Realizacja projektu przez projektodawcę, który ma siedzibę/biuro na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto wspieranie rozwoju zasobów ludzkich w regionie będzie ułatwione poprzez zlokalizowanie siedziby/biura projektodawcy na terenie województwa, przez co zagwarantowana zostanie dostępność kadry zaangażowanej w realizację projektu dla grupy docelowej. Ponadto lokalizacja siedziby/biura projektu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wpływa na trafniejsze zdiagnozowanie potrzeb grup docelowych, do których skierowane zostanie wsparcie, co skutkować będzie bardziej adekwatnym dostosowaniem wsparcia zaplanowanego w projekcie do rzeczywistych potrzeb uczestników, a tym samym przyczyni się do rozwiązania kluczowych problemów obserwowanych na rynku pracy. W przypadku biura projektu musi być ono prowadzone na terenie województwa kujawsko-pomorskiego przez cały okres realizacji projektu tj. do rozliczenia ostatniego wniosku beneficjenta o płatność.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2
	5. Projekt przewiduje przeprowadzenie szkoleń umożliwiających uzyskanie powszechnie uznawanych certyfikatów (za wyjątkiem kursów/szkożeń językowych, komputerowych ogólnych i podstawowych) – nie dotyczy modułu szkoleniowego dla kadry zarządzającej.	Uzasadnienie:	<p>Realizacja szkoleń skierowanych do osób posiadających niskie bądź zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe powinna koncentrować się na uzyskaniu przez uczestników wiedzy i umiejętności, które będą przydatne na lokalnym i regionalnym rynku pracy. Jednocześnie gwarantem uczestnictwa i miarą sukcesu osobistego uczestników projektu będzie uzyskanie przez nich honorowanego na terenie kraju oraz na terenie Unii Europejskiej certyfikatu potwierdzającego posiadane określone kwalifikacje zawodowe i umiejętności. Ponadto możliwość uzyskania dokumentu potwierdzającego posiadane i nabyte kwalifikacje będą stanowiły wzmocnienie szans na rynku pracy osób o niskich kwalifikacjach. Przedmiotowe kryterium nie dotyczy projektów ukierunkowanych na realizację ogólnych i podstawowych kursów językowych i komputerowych. Przykładem takich certyfikatów jest np. certyfikat nurkowania PADI OWD (Open Water Diver), uprawnienia SEP 1kV, uprawnienia budowlane, uprawnienia geodezyjne, certyfikat energetyczny, certyfikaty UDT.</p> <p>Z badań wynika, iż powszechnie stosowaną praktyką jest zatrudnianie osób o niższych kwalifikacjach lub doświadczeniu niż wymaga tego stanowisko. Jednocześnie w dobie spowolnienia gospodarczego należy umożliwić osobom, które odczuwają potrzebę kształcenia z własnej inicjatywy, w tym są zainteresowani</p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)

		<p>nabyciem nowych, uzupełnianiem, lub podwyższaniem kwalifikacji i umiejętności (poza godzinami pracy) udział w szkoleniach umożliwiających im zdobycie aktualnych kwalifikacji zawodowych. Wsparcie w ramach projektów powinno być kierowane w szczególności do osób zatrudnionych o niskich lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach (Raport PARP <i>Jak inwestować w rozwój pracowników o niskich kwalifikacjach</i>, 2009).</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
	6.	Grupę docelową w projekcie stanowią wyłącznie osoby należące do grupy wiekowej 50+ oraz w ramach projektu przewidziane jest objęcie wszystkich uczestników indywidualnym wsparciem (np. <i>coaching</i> , <i>mentoring</i> , szkolenia „1 na 1”), jako uzupełnienie szkoleń kompetencyjnych.		
	Uzasadnienie:	<p>Instytucja Pośrednicząca zamierza preferować realizację projektów skierowanych na wsparcie osób należących do grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy i posiadających niskie bądź zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe przez co osoby te mają niższe szanse na bycie konkurencyjnym i atrakcyjnym pracownikiem dla potencjalnego pracodawcy. Aktywizacja osób należących do grupy 50+ jest procesem niezwykle trudnym oraz długotrwałym, jednakże wymagającym systemowych i szeroko zakrojonych działań ze strony różnych podmiotów.</p> <p>Grupa wiekowa 50+ wymaga szczególnego rodzaju zindywidualizowanego wsparcia, ze względu na zróżnicowane potrzeby pracowników w tym wieku (np. ze względu na wykształcenie). Wszystkie działania zaplanowane w projekcie oraz metody powinny być adekwatne do możliwości uczestników szkoleń oraz posiadanej zdolności do przyswajania wiedzy. W celu zachowania kompleksowego wsparcia oraz wysokiej jakości oferty realizowanej dla osób z grupy wiekowej 50+ wsparcie indywidualne powinno być dodatkową formą oferowaną w ramach projektu. Zastosowanie indywidualnego podejścia do uczestników umożliwi i zagwarantuje bardziej adekwatne dostosowanie do ich potrzeb szerokiego wachlarzu wsparcia. Indywidualne wsparcie dla uczestników jest bardziej efektywne w podnoszeniu kompetencji pracowników, co wpłynie na postrzeganie posiadanych kwalifikacji zawodowych przez nich samych jak również pracodawców.</p> <p>Osoby z grupy 50+ charakteryzują się niskimi bądź zdezaktualizowanymi kwalifikacjami zawodowymi, przez co uważani są przez pracodawców za mniej wydajnych i nieefektywnych pracowników. Tym samym niechętnie pracodawcy inwestują w podnoszenie</p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2

	<p>ich kwalifikacji, co wpływa również na niski poziom motywacji w grupie 50+.</p> <p>Dotychczasowe doświadczenia we wdrażaniu projektów wskazują, iż w niewielkim tylko stopniu wsparcie w ramach projektów ukierunkowane było na podnoszenie kwalifikacji osób starszych. Biorąc pod uwagę sytuację osób z grupy wiekowej 50+ na rynku pracy należy uznać, iż najbardziej efektywnym rozwiązaniem będzie realizacja projektów ukierunkowanych tylko i wyłącznie na podnoszenie kwalifikacji zawodowych i umiejętności osób starszych.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
Kryteria strategiczne			
	1. Grupę docelową projektu stanowią pracownicy mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP) i/lub kadra zarządzająca MMŚP.	WAGA	10
Uzasadnienie:	<p>Zgodnie z zapisami dokumentu opracowanego na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego <i>Identyfikacja kierunków rozwoju sektora MŚP w województwie kujawsko-pomorskim</i> (2010) uzasadnieniem wspierania sektora przedsiębiorstw ze środków publicznych są pozytywne efekty, jakie ich działalność przynosi społeczeństwu. Za skoncentrowaniem uwagi na MMŚP przemawia relatywny wzrost ich znaczenia w UE w porównaniu z firmami dużymi, obserwowany w Europie od lat 80-tych ubiegłego wieku. <i>Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2008–2009</i> (PARP 2010) wskazuje, że w 2009 r. w województwie kujawsko-pomorskim powstało ponad 21,4 tys. nowych firm, co stanowiło ponad 5% wszystkich nowo powstałych firm w Polsce. Z kolei zlikwidowano blisko 29,5 tys. przedsiębiorstw, co stanowiło ponad 7% wszystkich zlikwidowanych firm w skali kraju. Najwięcej przedsiębiorstw zlikwidowano w grupie mikroprzedsiębiorstw (około 8% w skali kraju), ale jednocześnie w grupie tej utworzono najwięcej nowych firm (ponad 5% w skali kraju). Duża fluktuacja wskazuje na konieczność wspierania właśnie tego sektora. <i>Raport Wykształcenie pracowników a pozycja konkurencyjna przedsiębiorstw</i> (PARP 2010) wskazuje, że tradycyjne wyjaśnienie niskiej aktywności szkoleniowej MSP związane z ograniczonością środków finansowych i zasobów menedżerskich związanych z samymi rozmiarami firm znajduje potwierdzenie w świetle analizy udziału firm szkolących i nieszkolących pracowników ze względu na wielkość podmiotów. Wykazano bowiem, że bariery szkoleń pracowników pomimo wsparcia publicznego ciągle silniej odczuwają mniejsze firmy.</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2

		Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.		
	2. Projekt zakłada realizację wsparcia szkoleniowego i/lub doradztwa z zagadnień dotyczącym jednej lub kilku z następujących branż: turystycznej, uzdrowiskowej, gastronomicznej, mechanicznej, narzędziowej, ICT i opiekuńczej.		WAGA	10
	Uzasadnienie:	<p>Wyniki badania <i>Monitoring ruchu turystycznego w województwie kujawsko-pomorskim</i> pokazują, że region kujawsko-pomorski jest odwiedzany przez obywateli prawie 40 krajów różnych kontynentów. Ponadto najbardziej powszechną usługą, z której korzysta największy procent turystów jest gastronomia. Dlatego też, ważne jest by ten element, który jedynie pośrednio możemy zaliczyć do zagospodarowania turystycznego, był wysokiej jakości i spełniał oczekiwania klientów. Z uwagi na fakt, iż Działanie 1.3 Promocja rozwoju turystyki, w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, jest jednym z priorytetowych obszarów określonych <i>Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> niezbędne oddziaływanie jest w przedmiotowym obszarze. Tym bardziej jest to zasadne, że zarówno promocja walorów i produktów turystycznych oraz rozwój sektora usług turystycznych wymaga dobrze wykwalifikowanych pracowników. Szczególne znaczenie w sektorze usług turystycznych mają uzdrowiska znajdujące się w regionie. Zmiany demograficzne oraz zmiany potrzeb zdrowotnych i opiekuńczych ludzi starszych coraz częściej będą modyfikowały strukturę usług opiekuńczych i wypoczynkowo-uzdrowiskowych, a tym samym potrzebę podnoszenia kwalifikacji pracowników zatrudnionych w tym obszarze.</p> <p>Kolejną branżą kluczową dla rozwoju regionu, zidentyfikowaną na podstawie badań GUS jest rozwój ICT. Zgodnie z zapisami raportu <i>Spółeczeństwo Informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2006-2010</i> (GUS 2010) odsetek przedsiębiorstw w regionie wykorzystujących komputery wzrósł w 2010 r. do poziomu 98%, a ponad 95% z nich posiadało dostęp do Internetu. Jednocześnie w/w badania w wskazują na znaczny wzrost zainteresowania usługami ICT w kategorii „usługi i doradztwo w zakresie ICT” oraz „inne usługi związane z ICT np. usługi konserwacji i naprawy sprzętu komputerowego”. Ponadto dane raportu <i>Foresight kadr nowoczesnej gospodarki</i> PARP 2009 – wskazują, że dotychczas żadne państwo nie poradziło sobie skutecznie z niedoborami specjalistów – projektujących, wdrażających, konserwujących, administrujących sieciami komputerowymi. Specjaliści sieciowi to różnego rodzaju programiści: administratorzy systemów baz danych, administratorzy sieci komputerowych, projektanci i wykonawcy stron WWW, twórcy i koordynatorzy przedsięwzięć multimedialnych. Powyższe wyniki badań jednoznacznie wskazują na konieczność zwiększania praktycznych umiejętności</p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2

		<p>pracowników w zakresie ICT, a także na potrzebę pozyskania usług doradczych w zakresie informatyzacji przedsiębiorstwa i procesów biznesowych. Takie potrzeby potwierdzają również wyniki badania „Identyfikacja kierunków rozwoju sektora MŚP w województwie kujawsko-pomorskim” w którym wskazano, iż największy niezaspokojony popyt ze strony MŚP przedsiębiorcy odczuwają m.in. w zakresie szkoleń poświęconych rozwiązaniom informatycznym w działalności gospodarczej</p> <p>Kryterium realizuje również założenia <i>Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2015</i>, Celu strategicznego 1.2 Wspieranie innowacyjności w ważnych gospodarczo-obszarach, ponieważ przyczynia się do promowania branży narzędziowej, turystycznej i uzdrowiskowej uznanych w przedmiotowym dokumencie za kluczowe branże regionu.</p> <p>Wsparcie szkoleniowe i/lub doradcze skierowane powinno być do przedsiębiorców i pracowników zatrudnionych w jednej z sekcji PKD 2007: 33 – Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń, 55 – Zakwaterowanie, 56 Działalność usługowa związana z wyżywieniem, 62- Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana, 79 – Działalność organizatorów turystyki pośredników i agentów turystyczny oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane, 93 – Działalność sportowa, rozrywkowa, rekreacyjna. 88.99.Z – Pozostała pomoc społeczna bez zakwaterowania, gdzie indziej niesklasyfikowana.</p> <p>Szczegółowe informacje zostaną wskazane w dokumentacji konkursowej.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
	<p>3. Projekt zakłada realizację szkoleń (ogólnych, specjalistycznych) i/lub doradztwa związanego ze szkoleniami, w których jeden z modułów szkoleniowych/doradczych ukierunkowany jest na kadre zarządzającą i dotyczy z jednej lub kilku dziedzin: zarządzania strategicznego przedsiębiorstwem, strategii zarządzania wiekiem, oceny pracowniczej, zarządzania czasem pracy, popularyzacji idei mentoringu/intermentoringu, godzenia życia zawodowego z rodzinnym, występowania obszarów dyskryminacji ze względu na wiek lub płeć.</p>		WAGA	10
	<p>Uzasadnienie:</p>	<p><i>Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2008–2009 (PARP 2010)</i> – podsumowanie wyników badania pilotażowego przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim, wskazuje, że do głównych ograniczeń przedsiębiorstw zakresie rozwoju kapitału ludzkiego zaliczyć należy m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak zarządzania strategicznego – długookresowego planowania działań; – brak podstawowych narzędzi zarządzania kapitałem ludzkim; – brak zindywidualizowanego podejścia do rozwoju pracowników i zarządzania pracownikami; – koncentracja na szkoleniach, których realizacja wynika z obowiązującego prawa. <p>Równoległe przeprowadzone badanie</p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2

		<p><i>Wykształcenie pracowników a pozycja konkurencyjna przedsiębiorstw</i> (PARP 2010) wskazuje, że konieczne jest kształcenie kadry menedżerskiej w zakresie uzupełnienia brakujących jej kompetencji oraz promowania stosownych praktyk menedżerskich (motywowania, rekrutacji, przywództwa, <i>empowermentu</i>); podnoszenie świadomości kadry menedżerskiej odnośnie znaczenia zasobów niematerialnych dla pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa, znaczenia wykształcenia i kompetencji pracowników jako składnika zasobów niematerialnych, znaczenia kształcenia wewnątrz firmy dla podnoszenia kwalifikacji pracowników. Tym samym jako kluczowe działania wskazano konieczność szkoleń i doradztwa m.in. w obszarze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nowych praktyk menedżerskich, takich jak: <i>empowerment</i>, praca zespołowa, zarządzanie wiedzą, przywództwo; - kwestii równego traktowania pracowników w organizacjach, między innymi bez względu na płeć i wiek; - metod oceny poziomu kwalifikacji i kompetencji zarówno na etapie rekrutacji, jak i w trakcie zatrudnienia pracowników; - procesów zarządzania strategicznego i planowania w MSP, co pozwoli na przezwycięzenie bariery rozwoju sektora tych firm w postaci niedostatków zdolności przywódczych kadry kierowniczej, - programów promujących i przygotowujących do roli mentorów/coacherów doświadczonych pracowników w wieku 50+ oraz wdrażania <i>mentoringu</i> i <i>coachingu</i> w przedsiębiorstwach. <p>Odpowiadając na te bariery i potrzeby kryterium preferować będzie realizację szkoleń (ogólnych, specjalistycznych) i/lub doradztwa związanego ze szkoleniami ukierunkowanego na kadre zarządzającą we wskazanych dziedzinach.</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
	4. Grupę docelową projektu w co najmniej 10% stanowią osoby niepełnosprawne.		WAGA	10
	Uzasadnienie:	Instytucja Pośrednicząca zamierza preferować realizację projektów skierowanych na wsparcie osób należących do grup defaworyzowanych na rynku pracy i posiadających niskie bądź zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe przez co osoby te mają niższe szanse na bycie konkurencyjnym i atrakcyjnym pracownikiem dla potencjalnego pracodawcy. Aktywizacja osób należących do ww. grup w szczególności zaś mieszkańców obszarów wiejskich jest procesem niezwykle trudnym oraz długotrwałym, jednakże wymagającym systemowych i szeroko	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2

		<p>zakrojonych działań ze strony różnych podmiotów.</p> <p>Grupa <u>osób niepełnosprawnych</u> wymaga szczególnego rodzaju zindywidualizowanego wsparcia, ze względu na zróżnicowane oczekiwania i potrzeby szkoleniowe. Zastosowanie indywidualnego podejścia do uczestników umożliwi i zagwarantuje bardziej adekwatne dostosowanie do ich potrzeb szerokiego wachlarzu wsparcia. Indywidualne wsparcie dla uczestników jest bardziej efektywne w podnoszeniu kompetencji pracowników, co wpłynie na postrzeganie posiadanych kwalifikacji zawodowych przez nich samych jak również pracodawców. Z <i>Analizy sytuacji społeczno-gospodarczej w województwie kujawsko-pomorskim</i> wynika, że wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w regionie wyniósł w 2009 r. 17,8% i znacząco odbiega od średniej krajowej, co plasuje kujawsko-pomorskie na 13. miejscu w kraju. Należy także podkreślić, że region cechują negatywne tendencje dotyczące aktywności zawodowej. Szczególnie niekorzystną sytuację przedstawia wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych, który wykazuje tendencję spadkową, podczas gdy na poziomie kraju wskaźnik ten wzrasta.</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko Pomorskiego na lata 2007-2015</i>, Cel nadrzędny Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, Priorytetowy obszar działań 3 Rozwój zasobów ludzkich, Działanie 3.5 Integracja społeczno-zawodowa i bezpieczeństwo ludności, Poddziałanie 3.5.2. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, poprzez zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do kształcenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a tym samym zapobieganiu wykluczeniu społecznemu.</p> <p>Kryterium realizuje również założenia <i>Wojewódzkiego Programu Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Zatrudnianiu Osób Niepełnosprawnych na lata 2011-2015</i>, Cel szczegółowy 7 – Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Zgodnie z zapisami w/w dokumentu Możliwości podjęcia pracy zawodowej zależą od licznych czynników, takich jak: możliwość wykonywania różnych czynności, stopień sprawności, specjalne umiejętności i zdolności, a także cechy osobowości. Niepełnosprawność powoduje liczne problemy i konsekwencje w życiu zawodowym człowieka. Dotyczą one zarówno wyboru odpowiedniej ścieżki zawodowej, a także późniejszego przystosowania się do wykonywania zadań i obowiązków pracowniczych. Problemy te wymagają specjalistycznych działań na rzecz zwiększania zatrudnienia osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Tym samym jako jeden z priorytetów wskazano podnoszenie kwalifikacji oraz przekwalifikowania osób niepełnosprawnych, adekwatnie do ofert rynku pracy. Działania podejmowane w przedmiotowym obszarze powinny przyczynić się do podniesienia kwalifikacji osób niepełnosprawnych</p>	
--	--	---	--

		<p>jak również zwiększenia atrakcyjności osób niepełnoprawnych jako osób dobrze świadczących pracę.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
--	--	--	--	--

Poddziałanie 8.1.2

LP. Konkursu:	A.1	Planowany termin ogłoszenia konkursu	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
Typ konkursu	Otwarty	x				
	Zamknięty					
Planowana alokacja						
Typ/typy projektów (operacji) przewidziane do realizacji w ramach konkursu	<p>1. Wsparcie dla osób zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, zatrudnionych u pracodawców przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne, realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów typu <i>outplacement</i>, obejmujących łącznie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia i poradnictwo zawodowe oraz - poradnictwo psychologiczne, <p>a także wybrane działania spośród następujących:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomoc w zmianie miejsca pracy (np. jednorazowy dodatek relokacyjny/mobilnościowy dla osoby, która uzyskała zatrudnienie w odległości powyżej 50 km od miejsca zamieszkania), - pomoc w znalezieniu nowej pracy (np. jednorazowy dodatek motywacyjny dla osoby, która uzyskała zatrudnienie w nowym miejscu pracy za wynagrodzeniem niższym niż u dotychczasowego pracodawcy, - staże i praktyki zawodowe przygotowujące do podjęcia pracy w nowym zawodzie, - subsydiowanie zatrudnienia uczestnika projektu u nowego pracodawcy, - wsparcie dla osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą poprzez zastosowanie co najmniej jednego z następujących instrumentów: <ul style="list-style-type: none"> i. doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej, ii. przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości, do wysokości 40 tys. PLN na osobę, iii. wsparcie pomostowe udzielane w okresie do 6 / do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego, obejmujące finansowe wsparcie pomostowe wypłacane miesięcznie w kwocie nie wyższej niż równowartość minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu wypłacenia dotacji, połączone z doradztwem oraz pomocą w efektywnym wykorzystaniu dotacji (wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu). 					
	Kryteria dostępu					
Szczegółowe kryteria wyboru projektów	1. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.					
	Uzasadnienie:	<p>Realizacja projektu wyłącznie na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1		
2. Projekt jest skierowany do grup docelowych z obszaru województwa kujawsko-pomorskiego (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego) i wnioskodawca posiada doświadczenie w realizacji wsparcia z zakresu działań adaptacyjnych/modernizacyjnych						

	<p>przedsiębiorstw i ich pracowników.</p> <p>Uzasadnienie:</p>	<p>Skierowanie pomocy do grup docelowych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego jest uzasadnione regionalnym charakterem wsparcia. Z uwagi na fakt, że środki dla poszczególnych województw na finansowanie działań w ramach komponentu regionalnego zostały podzielone według określonego algorytmu, uwzględniającego sytuację społeczno-ekonomiczną w danym regionie, uzasadnianym jest, że za ich pomocą wzmocniony zostanie potencjał zasobów ludzkich z terenu województwa kujawsko-pomorskiego.</p> <p>Instytucja Pośrednicząca w dalszym ciągu planuje wspierać realizację projektów na rzecz osób zagrożonych zwolnieniami. Proponowane kryterium zapewnia w większym stopniu wykorzystanie potencjału beneficjenta, co przełoży się na realizację projektów bardziej kompleksowych, oferujących szeroki wachlarz wsparcia, których wdrożenie wymagać będzie zaangażowania większej ilości środków finansowych przeznaczonych na jeden projekt. Jednocześnie umożliwi objęcie wsparciem większej liczby osób/podmiotów, które dotknięte są skutkami procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych, a nawet restrukturyzacyjnych, co stanowi istotną barierę dla utrzymania aktywności zawodowej osób, czy też zapewnienia wsparcia ze strony pracodawcy.</p> <p>Realizacja projektów przez podmioty posiadające doświadczenie w realizowaniu wsparcia na rzecz osób zwalnianych czy też przedsiębiorstw znajdujących się w niekorzystnej sytuacji gospodarczej przyczyni się do tworzenia efektywnych sieci współpracy celem pobudzania wspólnych inicjatyw podejmowanych oddolnie, które przyczynią się do zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników oraz przedsiębiorstw. Realizacja projektów oferujących kompleksowe wsparcie skierowane do pracowników przedsiębiorstw podlegających procesom restrukturyzacyjnym jest konieczna z uwagi na charakter wsparcia, wyposażenie pracowników objętych zwolnieniami grupowymi w nowe kwalifikacje zawodowe, co przyczyni się do szybszego odnalezienia się na rynku pracy i utrzymania aktywności zawodowej osób objętych zwolnieniami grupowymi. Jednocześnie wykorzystanie potencjału beneficjenta i jego doświadczenia pozwala na uzyskanie wartości dodanej w projektach, a tym samym przyczyni się do uzyskania efektu synergii stanowiącego wynik szeroko zakrojonych działań podejmowanych w projektach realizowanych na poziomie regionalnym.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	<p>Stosuje się do typu/typów operacji (nr)</p>	<p>1</p>
	<p>3. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa kujawsko-pomorskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.</p>			
	<p>Uzasadnienie:</p>	<p>Realizacja projektu przez projektodawcę, który ma siedzibę/biuro na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów</p>	<p>Stosuje się do typu/typów operacji (nr)</p>	<p>1</p>

		<p>działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto wspieranie rozwoju zasobów ludzkich w regionie będzie ułatwione poprzez zlokalizowanie siedziby/biura projektodawcy na terenie województwa, przez co zagwarantowana zostanie dostępność kadry zaangażowanej w realizację projektu dla grupy docelowej. Ponadto lokalizacja siedziby/biura projektu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wpływa na trafniejsze zdiagnozowanie potrzeb grup docelowych, do których skierowane zostanie wsparcie, co skutkować będzie bardziej adekwatnym dostosowaniem wsparcia zaplanowanego w projekcie do rzeczywistych potrzeb uczestników, a tym samym przyczyni się do rozwiązania kluczowych problemów obserwowanych na rynku pracy. W przypadku biura projektu musi być ono prowadzone na terenie województwa kujawsko-pomorskiego przez cały okres realizacji projektu tj. do rozliczenia ostatniego wniosku beneficjenta o płatność.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
		<p>4. Grupę docelową projektu stanowią pracownicy wykonujący pracę u przedsiębiorców, którzy stali się zagrożeni (w rozumieniu Komunikatu Komisji Tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego (DZ. Urz. UE C 83/1 z 07.04.2009) po dniu 1 lipca 2008r.;</p> <p>lub</p> <p>Wsparcie w ramach projektu skierowane jest do przedsiębiorstw przechodzących procesy modernizacji i restrukturyzacji wynikające ze spowolnienia gospodarczego, które planują przeprowadzenie zwolnień grupowych zgłaszanych do instytucji rynku pracy zgodnie z zapisami Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (DZ. U. z dnia 20 kwietnia 2004 r. Nr 99 poz. 1001 z późn. zm.);</p> <p>lub</p> <p>Wsparcie w ramach projektu skierowane jest do pracowników* zagrożonych utratą pracy lub będących na okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn nietyczących pracowników zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nietyczących pracowników lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników; bądź rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji lub likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych.</p> <p><i>*Dotyczy pozostających bez zatrudnienia osób, których stosunek wygasł lub został rozwiązany z przyczyn nietyczących pracowników w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu.</i></p>		
	<p>Uzasadnienie:</p>	<p>Instytucja Pośrednicząca stoi na stanowisku, że należy umożliwić realizację projektów, w ramach których wsparcie kierowane jest do pracowników przedsiębiorstw znajdujących się w niekorzystnym położeniu finansowym. Przedsiębiorstwa przechodzące trudności finansowe zmuszone są do ograniczenia kosztów bieżącej działalności, w związku z czym nie inwestują w rozwój zawodowy pracowników i podnoszenie jakości posiadanych przez nich kwalifikacji zawodowych. Jednocześnie w wyniku redukcji kosztów najczęściej w pierwszej kolejności podejmują decyzję o redukcji zatrudnienia. Realizacja projektów oferujących kompleksowe wsparcie skierowane do pracowników przedsiębiorstw podlegających procesom restrukturyzacyjnym jest konieczna z uwagi na</p>	<p>Stosuje się do typu/typów operacji (nr)</p>	<p>1</p>

		<p>całościowy charakter wsparcia oraz wyposażenie pracowników objętych zwolnieniami grupowymi w nowe kwalifikacje zawodowe, co przyczyni się do szybszego odnalezienia się na rynku pracy i utrzymania aktywności zawodowej osób objętych zwolnieniami grupowymi. Projekty „wczesnego reagowania” zakładające realizację kompleksowego wsparcia w ramach programów outplacementu powinny skłaniać się ku outplacementowi zaadoptowanemu, który oferuje szeroki wachlarz form wsparcia oraz umożliwia budowanie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw za zwalnianych pracowników. Realizacja projektów powinna przyczynić się do budowania zintegrowanego i wielosektorowego wsparcia na rzecz pracodawców przechodzących procesy modernizacyjne i restrukturyzacyjne oraz ich pracowników.</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
<p>5. Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej uczestników projektu mierzony na zakończenie jego realizacji wynosi co najmniej 60% (uczestnicy którzy podejmą pracę lub rozpoczną prowadzenie działalności gospodarczej).</p>				
	<p>Uzasadnienie:</p>	<p>Podjęcie zatrudnienia lub samozatrudnienia przez osoby objęte wsparciem w ramach projektów outplacementowych stanowi element miary efektywności realizowanego projektu i wpisuje się w główny cel projektów outplacementowych w ramach Poddziałania 8.1.2. Efektywność zatrudnieniowa, tj. stosunek liczby uczestników projektu, którzy podjęli zatrudnienie w rezultacie otrzymanego wsparcia do liczby wszystkich uczestników objętych wsparciem w ramach projektu, świadczy o odpowiednim doborze działań podejmowanych w ramach projektu do potrzeb grupy docelowej oraz potrzeb regionalnego rynku pracy. Zapewnia również wysoką wydajność wykorzystania środków przyznanych na realizację projektu. Wskazanie minimalnego poziomu efektywności zatrudnieniowej w ramach realizowanych konkursów ma zmobilizować beneficjentów do dokonania rzeczywistej diagnozy potrzeb dotyczących kwalifikacji zawodowych z punktu widzenia zatrudnienia u konkretnych pracodawców. Diagnoza taka powinna zostać dokonana już na etapie przygotowania wniosku o dofinansowanie a osdetek osób, które znajdą zatrudnienie w wyniku realizacji projektu powinien zostać wykazany nie później niż do końca realizacji projektu. Przez podjęcie pracy należy rozumieć zarówno zatrudnienie w formie umowy o pracę, jak i wykonywanie pracy w formie umów cywilno-prawnych.</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie</p>	<p>Stosuje się do typu/typów operacji (nr)</p>	<p>1</p>

		warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>		
Kryteria strategiczne				
	1. -		WAGA	-
	Uzasadnienie:	-	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	-

Poddziałanie 8.1.3

LP. Konkursu:	A.1	Planowany termin ogłoszenia konkursu	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
Typ konkursu	Otwarty	x				
	Zamknięty					
Planowana alokacja						
Typ/typy projektów (operacji) przewidziane do realizacji w ramach konkursu	<p>1. inicjatywy podejmowane na poziomie lokalnym i regionalnym przez związki pracodawców i związki zawodowe, mające na celu zwiększanie zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorców, w szczególności w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacji pracy - form świadczenia pracy - promocji podnoszenia kwalifikacji zawodowych - godzenia życia zawodowego i prywatnego 					
	2. promowanie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, w szczególności w odniesieniu do lokalnego rynku pracy, warunków pracy pracowników i środowiska naturalnego					
Szczegółowe kryteria wyboru projektów	Kryteria dostępu					
	1. Maksymalny okres realizacji projektu wynosi 18 miesięcy.					
	Uzasadnienie:	Realizacja projektów trwających do 18 miesięcy pozwoli na precyzyjne zaplanowanie działań, a tym samym przyczyni się do zwiększenia efektywności oraz sprawnego rozliczenia finansowego wdrażanego projektu, a także pozwoli beneficjentom na sprawne i elastyczne reagowanie na bieżące zmiany występujące w poszczególnych obszarach oraz podjęcie środków zaradczych w przypadku wystąpienia trudności w realizacji projektu. Kryterium wprowadzające ograniczenia czasowe związane z realizacją projektu pozwoli w miarę możliwości w krótszym czasie wyposażenie w kluczową i niezbędną wiedzę w zakładanych obszarach merytorycznych dotyczących zarządzania i funkcjonowania przedsiębiorstw i ich pracowników w gospodarce rynkowej. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2		
2. Minimalna wartość projektu wynosi 200 000 zł						

	Uzasadnienie:	<p>Z uwagi na ograniczony czas realizacji projektów zasadne jest wprowadzenie warunków ograniczających na poziomie finansowym. Wskazany czas realizacji projektu pozwoli na precyzyjne zaplanowanie przedsięwzięcia, co wpłynie na zwiększenie efektywności oraz sprawne rozliczanie finansowe wdrażanych projektów. Pozwoli również na zwiększenie intensywności działań podejmowanych w toku realizacji projektu. Proponowany okres realizacji projektu oraz wartość min. – max. są wystarczające, aby objąć wszystkich beneficjentów możliwymi do realizacji formami wsparcia i podjąć odpowiednie działania zaradcze w przypadku trudności w realizacji projektu. Przedmiotowe kryterium zapewni możliwość realizacji projektów o zbliżonych budżetach i porównywalnej jakości oferowanego wsparcia.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2
3. Maksymalna wartość projektu wynosi 500 000 zł				
	Uzasadnienie:	<p>Z uwagi na ograniczony czas realizacji projektów zasadne jest wprowadzenie warunków ograniczających na poziomie finansowym. Wskazany czas realizacji projektu pozwoli na precyzyjne zaplanowanie przedsięwzięcia, co wpłynie na zwiększenie efektywności oraz sprawne rozliczanie finansowe wdrażanych projektów. Pozwoli również na zwiększenie intensywności działań podejmowanych w toku realizacji projektu. Proponowany okres realizacji projektu oraz wartość min. – max. są wystarczające, aby objąć wszystkich beneficjentów możliwymi do realizacji formami wsparcia i podjąć odpowiednie działania zaradcze w przypadku trudności w realizacji projektu. Przedmiotowe kryterium zapewni możliwość realizacji projektów o zbliżonych budżetach i porównywalnej jakości oferowanego wsparcia.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2
4. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.				
	Uzasadnienie:	<p>Realizacja projektu wyłącznie na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1,2
5. Projekt jest skierowany do grup docelowych z obszaru województwa kujawsko-pomorskiego (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego).				

	Uzasadnienie:	Skierowanie pomocy do grup docelowych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego jest uzasadnione regionalnym charakterem wsparcia. Z uwagi na fakt, że środki dla poszczególnych województw na finansowanie działań w ramach komponentu regionalnego zostały podzielone według określonego algorytmu, uwzględniającego sytuację społeczno-ekonomiczną w danym regionie, uzasadnianym jest, że za ich pomocą wzmocniony zostanie potencjał zasobów ludzkich oraz podmiotów z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2
	6. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa kujawsko-pomorskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.			
	Uzasadnienie:	Realizacja projektu przez projektodawcę, który ma siedzibę/biuro na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto wspieranie rozwoju zasobów ludzkich w regionie będzie ułatwione poprzez zlokalizowanie siedziby/biura projektodawcy na terenie województwa, przez co zagwarantowana zostanie dostępność kadry zaangażowanej w realizację projektu dla grupy docelowej. Ponadto lokalizacja siedziby/biura projektu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wpływa na trafniejsze zdiagnozowanie potrzeb grup docelowych, do których skierowane zostanie wsparcie, co skutkować będzie bardziej adekwatnym dostosowaniem wsparcia zaplanowanego w projekcie do rzeczywistych potrzeb uczestników, a tym samym przyczyni się do rozwiązania kluczowych problemów obserwowanych na rynku pracy. W przypadku biura projektu musi być ono prowadzone na terenie województwa kujawsko-pomorskiego przez cały okres realizacji projektu tj. do rozliczenia ostatniego wniosku beneficjenta o płatność. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2
Kryteria strategiczne				
	1. Projekt zakłada realizację działań, które obejmują moduł szkoleniowy ukierunkowany na kadrę zarządzającą, dotyczy jednej lub kilku dziedzin: zarządzania strategicznego przedsiębiorstwem, strategii zarządzania wiekiem, oceny pracowniczej, zarządzania czasem pracy, popularyzacji idei mentoringu/intermentoringu, godzenia życia zawodowego z rodzinnym, występowania obszarów dyskryminacji ze względu na wiek lub płeć.		WAGA	15
	Uzasadnienie:	<i>Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2008–2009 (PARP 2010) – podsumowanie wyników badania pilotażowego przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim, wskazuje, że do głównych ograniczeń przedsiębiorstw w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego zaliczyć należy m.in.:</i>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2

		<ul style="list-style-type: none"> - brak zarządzania strategicznego – długookresowego planowania działań; - brak podstawowych narzędzi zarządzania kapitałem ludzkim; - brak zindywidualizowanego podejścia do rozwoju pracowników i zarządzania pracownikami; - koncentracja na szkoleniach, których realizacja wynika z obowiązującego prawa. <p>Równoległe przeprowadzone badanie <i>Wykształcenie pracowników a pozycja konkurencyjna przedsiębiorstw</i> (PARP 2010) wskazuje, że konieczne jest kształcenie kadry menedżerskiej w zakresie uzupełnienia brakujących jej kompetencji oraz promowania stosownych praktyk menedżerskich (motywowania, rekrutacji, przywództwa, <i>empowermentu</i>); podnoszenie świadomości kadry menedżerskiej odnośnie znaczenia zasobów niematerialnych dla pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa, znaczenia wykształcenia i kompetencji pracowników jako składnika zasobów niematerialnych, znaczenia kształcenia wewnątrz firmy dla podnoszenia kwalifikacji pracowników. Tym samym jako kluczowe działania wskazano konieczność szkoleń i doradztwa m.in. w obszarze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nowych praktyk menedżerskich, takich jak: <i>empowerment</i>, praca zespołowa, zarządzanie wiedzą, przywództwo; - kwestii równego traktowania pracowników w organizacjach, między innymi bez względu na płeć i wiek; - metod oceny poziomu kwalifikacji i kompetencji zarówno na etapie rekrutacji, jak i w trakcie zatrudnienia pracowników; - procesów zarządzania strategicznego i planowania w MSP, co pozwoli na przezwycięzenie bariery rozwoju sektora tych firm w postaci niedostatków zdolności przywódczych kadry kierowniczej, - programów promujących i przygotowujących do roli mentorów/coacherów doświadczonych pracowników w wieku 50+ oraz wdrażania <i>mentoringu</i> i <i>coachingu</i> w przedsiębiorstwach. <p>Odpowiadając na te bariery i potrzeby kryterium preferować będzie realizację szkoleń (ogólnych, specjalistycznych) i/lub doradztwa związanego ze szkoleniami ukierunkowanego na kadrę zarządzającą we wskazanych dziedzinach.</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
	<p>2. Wsparcie ukierunkowane jest na podmioty znajdujące się na obszarach wiejskich i/lub na terenie Gminy objętej pomocą ze środków „Funduszu Wsparcia”.</p>	WAGA	10	

	<p>Uzasadnienie:</p>	<p>Kryterium ma na celu intensyfikację działań ukierunkowanych na wspieranie gmin, które nie są w stanie podjąć lub kontynuować lokalnej polityki prorozwojowej.</p> <p>Fundusz Wsparcia jest instrumentem interwencjonizmu samorządowego mającym za zadanie pobudzenie aktywności oraz inicjowanie działań społeczności lokalnych, a także tworzenie warunków dla rozwiązywania problemów istotnych dla rozwoju lokalnego danej jednostki terytorialnej.</p> <p>Odpowiadając na bariery związane z dostępnością szkoleń i doradztwa dla podmiotów funkcjonujących na obszarach strukturalnie słabych w regionie oraz ich potrzeby w zakresie rozwoju prowadzonej działalności kryterium preferować będzie realizację szkoleń (ogólnych, specjalistycznych) i/lub doradztwa związanego ze szkoleniami ukierunkowanego na pracowników oraz kadre zarządzającą podmiotów zlokalizowanych i działających na obszarach gmin zakwalifikowanych do wsparcia w ramach ww. instrumentu.</p> <p>Kryterium realizuje założenia <i>Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020</i> Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji w ramach celu nadrzędnego: Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p> <p>Gminy zakwalifikowane do objęcia pomocą ze środków „Funduszu Wsparcia” zostaną wskazane w dokumentacji konkursowej.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	<p>Stosuje się do typu/typów operacji (nr)</p>	<p>1, 2</p>
--	----------------------	--	--	-------------

KARTA DZIAŁANIA 8.2

Poddziałanie 8.2.1

LP. Konkursu:	A.1	Planowany termin ogłoszenia konkursu	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
Typ konkursu	Otwarty					
	Zamknięty	x				
Planowana alokacja						
Kryteria dostępu						
Typ/typy projektów (operacji) przewidziane do realizacji w ramach konkursu	1. Staże i szkolenia praktyczne dla:					
	<ul style="list-style-type: none"> a) pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych, b) pracowników naukowych jednostek naukowych oraz pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych uczelni – w przedsiębiorstwach, 					
	2. Tymczasowe zatrudnienie w MŚP wysoko wykwalifikowanego personelu,					
3. Wsparcie tworzenia i rozwoju sieci współpracy i wymiany informacji między naukowcami a przedsiębiorcami w zakresie innowacji i transferu technologii na poziomie regionalnym i lokalnym, w szczególności poprzez:						
<ul style="list-style-type: none"> a) kampanie informacyjne i imprezy służące kojarzeniu partnerów i promocji transferu wiedzy i innowacji, b) rozwój systemu komunikowania się i wymiany informacji. 						
Kryteria dostępu						
1. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (nie dotyczy komponentu ponadnarodowego).						
Uzasadnienie:	Realizacja projektu wyłącznie na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Ograniczenie to nie dotyczy projektów z komponentem ponadnarodowym.				Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3
2. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa kujawsko-pomorskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.						
Uzasadnienie:	Realizacja projektu przez projektodawcę, który ma siedzibę/biuro na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto wspieranie rozwoju zasobów ludzkich w regionie będzie ułatwione poprzez zlokalizowanie siedziby/biura projektodawcy na terenie województwa, przez co zagwarantowana zostanie dostępność kadry zaangażowanej w realizację projektu dla grupy docelowej. Ponadto lokalizacja siedziby/biura projektu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wpływa na trafniejsze zdiagnozowanie potrzeb grup docelowych, do których skierowane zostanie wsparcie, co skutkować będzie bardziej adekwatnym dostosowaniem wsparcia zaplanowanego w projekcie do rzeczywistych potrzeb uczestników, a tym samym przyczyni się do rozwiązania kluczowych problemów obserwowanych na rynku pracy. W przypadku biura projektu musi być ono prowadzone na terenie województwa kujawsko-pomorskiego przez cały				Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3
Szczegółowe kryteria wyboru projektów						

		okres realizacji projektu tj. do rozliczenia ostatniego wniosku beneficjenta o płatność. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>		
	3. Projekt jest skierowany do grup docelowych z obszaru województwa kujawsko-pomorskiego (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego).			
	Uzasadnienie:	Skierowanie pomocy do grup docelowych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego jest uzasadnione regionalnym charakterem wsparcia. Z uwagi na fakt, że środki dla poszczególnych województw na finansowanie działań w ramach komponentu regionalnego zostały podzielone według określonego algorytmu, uwzględniającego sytuację społeczno-ekonomiczną w danym regionie, uzasadnianym jest, że za ich pomocą wzmocniony zostanie potencjał zasobów ludzkich oraz podmiotów z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. W przypadku gdy projekt obejmuje typy operacji: - staże i szkolenia praktyczne... - tymczasowe zatrudnienie w MŚP wysoko wykwalifikowanego personelu - wsparcie tworzenia i rozwoju sieci współpracy i wymiany informacji ... zawarty w kryterium wymóg regionalnego charakteru grupy docelowej nie odnosi się do pracowników uczelni i jednostek naukowych (informacja o powyższym wyłączeniu będzie zawarta w dokumentacji konkursowej) <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3
	4. Typ operacji nr 3 może być realizowany wyłącznie w połączeniu z innymi typami operacji.			
	Uzasadnienie:	Przedmiotowe kryterium gwarantuje realizację projektów kompleksowych zakładających zarówno organizację staży lub tymczasowego zatrudnienia kadr naukowych i naukowo-dydaktycznych w przedsiębiorstwach bądź pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych. Typ projektu dotyczący organizacji szkoleń dla kadr naukowych uczelni oraz doktorantów z zakresu zakładania firm typu spin off i spin out z jednej strony podniesie świadomość odbiorców wsparcia w zakresie korzyści płynących z komercjalizacji wyników ich prac badawczych, z drugiej zaś strony stworzy realne szanse na przyspieszenie procesu tworzenia warunków prawno-instytucjonalnych do powstawania tego rodzaju spółek odpryskowych. Z kolei promowanie sieci współpracy i wymiany informacji sektora B+R z sektorem przedsiębiorczości umożliwi zwiększenie zakresu dotychczasowej współpracy i nada praktyczny wymiar transferu know-how. Wyniki zrealizowanych badań (Raport PARP „Przedsiębiorczość akademicka (rozwój firm spin – off, spin out) – zapotrzebowanie na szkolenia służące jej rozwojowi”, 2009) wskazują, iż postawa pracowników naukowych pozytywnie wpływa na	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3

		intencję zakładania firm. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>		
	5. Projekt zakłada, jako jedno z działań merytorycznych organizację staży i/lub tymczasowe zatrudnienie w MŚP co najmniej 30% uczestników projektu w wymiarze minimum 6 miesięcy.			
	Uzasadnienie:	<p>Po przeprowadzonej analizie projektów składanych w ramach konkursów i oferowanego wsparcia konieczne jest dalsze koncentrowanie się w preferowaniu projektów dotyczących strategicznych zagadnień stanowiących wyzwania ujęte w dokumencie Komisji Europejskiej Europa 2020 zwłaszcza w zakresie projektu przewodniego <i>Unia Innowacji</i>. Przedmiotowe kryteria wpisują się w obszar strategiczny określony w dokumencie Komisji Europejskiej Europa 2020 – <i>Inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji</i>.</p> <p>Projekty realizujące wsparcie w postaci staży, szkoleń praktycznych bądź tymczasowego zatrudnienia w MŚP pozwolą zwiększyć efektywność transferu wiedzy i przeniesienie innowacji pomiędzy obszarem B+R do przedsiębiorstw. Jednocześnie takie podejście umożliwi skuteczne wdrażanie nowych rozwiązań oraz wpłynie na podniesienie konkurencyjności firm działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Poziom zatrudnienia osób posiadających wykształcenie wyższe i naukowo-techniczne pracujących w sektorze badawczo-naukowym w relacji do ogółu ludności (wskaźnik HRST) w województwie kujawsko-pomorskie plasuje się na stosunkowo niskiej pozycji w porównaniu z innymi województwami. Realizacja projektów obejmujących organizację staży i wsparcie szkoleniowe jest uznawana jako niezwykle istotne z punktu widzenia transferu wiedzy. Dotychczas w województwie kujawsko-pomorskim nie były realizowane tego typu projekty, które pozwoliłyby zwiększyć transfer wiedzy pomiędzy sektorami przedsiębiorczości i nauki. Realizacja tego typu projektów wpłynie na poprawę konkurencyjności regionu, na którą składają się takie czynniki jak przedsiębiorczość ludności, zdolność podmiotów gospodarczych do absorpcji innowacji technicznych, rynkowych i organizacyjnych oraz przekształcenie ich w sukces komercyjny. Minimalny wymiar godzinowy staży w ujęciu tygodniowym wynosi 15 h. W ramach stażu możliwa jest wypłata wynagrodzenia dla uczestnika, natomiast w przypadku organizacji praktyk nie ma możliwości zaplanowania wydatków na wynagrodzenia dla uczestników praktyk.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3
	6. Grupę docelową projektu stanowią wyłącznie doktoranci i/lub pracownicy naukowi i/lub pracownicy naukowo-dydaktyczni.			
	Uzasadnienie:	<p>Po przeprowadzonej analizie projektów składanych w ramach konkursów i oferowanego wsparcia konieczne jest dalsze koncentrowanie się w preferowaniu projektów dotyczących strategicznych zagadnień stanowiących wyzwania ujęte w</p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3

		<p>dokumencie Komisji Europejskiej Europa 2020 zwłaszcza w zakresie projektu przewodniego <i>Unia Innowacji</i>. Przedmiotowe kryteria wpisują się w obszar strategiczny określony w dokumencie Komisji Europejskiej Europa 2020 – <i>Inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji</i>.</p> <p>Wiedza jako czynnik wytwórczy aktywizuje rozwój nowych form współpracy nauki i gospodarki. W krajach rozwiniętych powszechnym kierunkiem rozwoju instytucji naukowych i edukacyjnych są działania skierowane na powiązanie sfery nauki z biznesem oraz na budowę postaw i zdolności przedsiębiorczych wśród pracowników naukowych, studentów i doktorantów. Najczęściej z lokalnymi małymi firmami. Dotychczasowy model instytucji naukowej, zwłaszcza szkoły wyższej, oparty na edukacji i badaniach naukowych powinien zmierzać w kierunku poszerzenia o przygotowanie do przedsiębiorczości¹, rozumianej jako kształtowanie aktywnych zachowań umożliwiających samodzielne działanie na rynku.</p> <p>Wszelkie działania podejmowane w tym zakresie powinny koncentrować się zatem na kluczowych czynnikach, jakimi są: kształtowanie wśród pracowników naukowych, pracowników naukowo-dydaktycznych, doktorantów i studentów postaw otwartych na przedsiębiorczość i samozatrudnienie, rozwijanie wiedzy oraz rozwiązań technologicznych i organizacyjnych na potrzeby rynku oraz małych i średnich firm, zarządzanie własnością intelektualną, przedsiębiorcze zarządzanie szkołą wyższą oraz inicjowanie partnerstwa i sieciowych relacji z miejscowym biznesem. Z badań wynika, iż zdecydowana większość studentów deklaruje chęć podjęcia działalności gospodarczej, natomiast kadra naukowa przejawia taką chęć na dużo niższym poziomie, przy czym ich chęć do podnoszenia wiedzy w tym zakresie jest dużo wyższa. Nie bez znaczenia jednak pozostaje fakt, iż środowisko akademickie jest postrzegane jako zaczyn dla modernizacji polskiej gospodarki, w związku z czym osoby związane z tym środowiskiem powinny stanowić co najmniej 50 % uczestników projektów, co pozwoli na wykreowanie postaw i umiejętności przedsiębiorczych, transferu wiedzy i <i>know-how</i>. Projekt powinien zakładać realizację szkoleń oraz doradztwa (indywidualnego i grupowego), w ramach którego uczestnicy zdobędą wiedzę i umiejętności niezbędne do rozpoczęcia działalności typu spin off, spin out. Przy czym minimalna liczba godzin przeznaczonych na szkolenia powinna wynieść 80 godzin na uczestnika, natomiast wymiar czasu przeznaczonego na doradztwo indywidualne i grupowe powinien wynosić 20 godzin na uczestnika. Liczebność poszczególnych grup nie powinna przekraczać 15 osób. Ponadto projekt powinien zakładać efektywność wsparcia w postaci przygotowania przez każdego uczestnika modułu szkoleniowo-doradczego biznes planu oraz uzyskaniem certyfikatu (zaświadczenia) potwierdzającego udział i zakończenie udziału w projekcie oraz zawierającego ocenę dotyczącą „pomysłu na biznes” zaprezentowanego przez uczestnika lub pełnej dokumentacji przedsięwzięcia typu spin off. Takie podejście umożliwi uczestnikowi</p>	
--	--	--	--

		wsparcia skorzystanie ze środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej np. w ramach działania 6.2 PO KL lub 5.4 RPO WK-P. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>		
Kryteria strategiczne				
		1. Grupę docelową projektu w 100% stanowią doktoranci lub pracownicy naukowcy/naukowo-dydaktyczni, którzy otrzymali stypendia naukowe na realizację prac badawczych w ramach projektu <i>Krok w przyszłość – stypendia dla doktorantów.</i>	WAGA	5
	Uzasadnienie:	Projekt zakładający wsparcie skierowane do doktorantów lub pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych, którzy otrzymali stypendia naukowe w ramach wszystkich edycji projektu Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego stanowi naturalną kontynuację rozwoju badań i dziedzin oraz kierunkach o strategicznym znaczeniu dla gospodarki. Wyniki zrealizowanych badań (Raport PARP „Przedsiębiorczość akademicka (rozwój firm spin – off, spin out) – zapotrzebowanie na szkolenia służące jej rozwojowi”, 2009) wskazują, iż postawa pracowników naukowych pozytywnie wpływa na intencję zakładania firm. Respondenci mają przekonanie, że założenie firmy spowoduje możliwość rozwijania zainteresowań naukowych. Podejmowanie i rozwój przedsiębiorczości na wyższych uczelniach wymaga aktywnej roli uczelni w tym procesie. Dotyczy to kształtowania umiejętności i kompetencji zawodowych, przedsiębiorczych i menedżerskich kadry naukowej. Rozwojowi umiejętności i kompetencji zawodowych, menedżerskich oraz przedsiębiorczych służyć mogą praktyki zawodowe oraz staże czy tymczasowe zatrudnienie w firmach lub instytucjach. Poznanie problemów funkcjonowania firm, ich bieżącej działalności, czy wybranych zagadnień stosowania i komercjalizacji techniki, technologii lub metod pracy może być bardzo dobrym uzupełnieniem wiedzy teoretycznej. Znajomość wyspecjalizowanych i innowacyjnych instytucji, nawiązanie z nimi kontaktów z pewnością ułatwia podejmowanie i realizację przedsięwzięć biznesowych o innowacyjnym charakterze. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3
		2. Projekt zakłada staże i/lub praktyki i/lub tymczasowego zatrudnienia w podmiotach, które otrzymały wsparcie z Działania 5.4 <i>Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii Regionalnego Programu Operacyjnego województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2007-2013.</i>	WAGA	10
	Uzasadnienie:	Kryterium zapewnia komplementarność w zakresie wzmocniania efektów projektu kluczowego realizowanego przez Kujawsko-Pomorski Związek Pracodawców i Przedsiębiorców - <i>Program pilotażowy w województwie Kujawsko-Pomorskim "Voucher badawczy"</i> . Województwo Kujawsko-Pomorskie zauważa potrzebę zwiększenia transferu wiedzy poprzez wzmocnienie powiązań między sferą badawczo-naukową a przedsiębiorstwami. Celem projektu jest zatem stworzenie warunków dla usprawnienia transferu wiedzy i doświadczeń ze sfery badań i	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3

		<p>rozwoju do przedsiębiorstw służących rozwojowi gospodarczemu regionu, a zwłaszcza mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które stanowią powyżej 90% funkcjonujących tu podmiotów. Istotą projektu jest wprowadzenie voucherów dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców, za który będą mogli kupić usługi badawczo-rozwojowe. Voucher ma być narzędziem inicjującym współpracę między sektorami biznesu i nauki, co przyczyni się do podnoszenia innowacyjności w regionie i przyspieszy transfer wiedzy.</p> <p>Projekt powinien zakładać wprowadzenie do podmiotów gospodarczych zainteresowanych prowadzeniem współpracy w obszarze B+R ze środowiskiem naukowych i stworzyć dogodne warunki dla rozwoju klimatu współpracy pomiędzy sektorami.</p> <p><i>Projekt przyczyni się do realizacji celów określonych w Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2007 - 2020 w zakresie Działania 1.1. Kreowanie warunków rozwoju przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji;</i></p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
	3. Projekt zakłada wykorzystanie infrastruktury oraz sprzętu i specjalistycznej aparatury badawczej zakupionej w ramach Działania 5.4 <i>Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii</i> Regionalnego Programu Operacyjnego województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2007-2013.		WAGA	10
	Uzasadnienie:	<p>Kryterium zapewnia komplementarność w zakresie wzmocniania efektów projektów kluczowych oraz projektów konkursowych.</p> <p>Przedmiotowe kryterium wynika z konieczności zapewnienia wykorzystania powstałej infrastruktury oraz zakupionego specjalistycznego wyposażenia i aparatury badawczej na potrzeby podmiotów zainteresowanych współpracą z sektorem B+R w celu rozwiązywania istotnych problemów związanych m.in. z charakterem prowadzonej działalności oraz założeń budowania gospodarki opartej na wiedzy oraz poszukiwania różnych obszarów innowacyjności.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3
	4. Projekt zakłada, realizację staży i praktyk, których celem jest pomoc w rozwiązaniu problemu zidentyfikowanego u danego przedsiębiorcy, i których efektem będzie opracowanie dokumentu, zawierającego konkretne rozwiązania możliwe do wdrożenia w zakresie udoskonalenia usług lub produktu, np. strategii rozwoju, planu wdrożenia itp..		WAGA	5
	Uzasadnienie:	<p>Kryterium zakłada preferencję dla projektów oferujących wsparcie, którego wymiernym efektem będzie podjęcie pierwszych działań (wstępna faza koncepcyjna) związanych z procesem wprowadzania do danego podmiotu innowacji. Każdy uczestnik lub zespół złożonych z uczestników projektu nawiązujący współpracę z przedsiębiorstwem lub jednostką naukową powinien stworzyć koncepcję (opracować strategię/plan wdrożenia) wspólnie z wybranym podmiotem w wyniku czego przedsiębiorca będzie mógł przygotować aplikację lub wniosek pod kredyt</p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3

		<p>inwestycyjny na realizację określonych inwestycji. Przedmiotowe kryterium ma na celu preferencję projektów zakładających identyfikację kierunków rozwoju innowacji produktowych, procesowych czy organizacyjnych, które mogą zostać wdrożone do praktyki. Mogą to być przedsięwzięcia techniczne, technologiczne lub organizacyjne (badania przemysłowe i prace rozwojowe).</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>		
	5. Projekt zakłada realizację działań w podmiotach należących do branży: turystycznej, uzdrowskiej, gastronomicznej, mechanicznej, narzędziowej i ICT.		WAGA	10
	Uzasadnienie:	<p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3